

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek
12 czerwca 2026
nr 44 (LXXXI)
cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
NA RATUNEK
SZTANDAROWI
STR. 2-3

WYWIAD
STAŁEM SIĘ INNYM
POLAKIEM
STR. 8-9

SPORT
39 DNI PIŁKARSKIEJ
ŻEGLUGI
STR. 10

Znamy szczegóły zielonej szkoły

WYDARZENIE: Przyszłoroczní ósmoklasiści polskich szkół podstawowych na Zaoziu ponownie spędzą początek roku szkolnego na zielonej szkole nad Bałtykiem. Nad polskie morze wyjadą dzięki projektowi Kongresu Polaków w RC. Właśnie poznaliśmy jego szczegóły.

● Bałtyk to największa atrakcja zielonej szkoły. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Zielona szkoła będzie miała tradycyjnie dwa turnusy. Na pierwszy, zaplanowany na 8-16 września, wyjadą uczniowie klas 8. z Bystrzycy, Jabłonkowa, Trzyńca i Wędryni. Drugi odbędzie się 18-26 września z udziałem szkół z Czeskiego Cieszyńska, Gnojnika,

Hawierzowa-Błędowic, Karwiny i Suchej Górnej. Łącznie z pobytu nad Bałtykiem skorzysta 200 dzieci. W nadmorskim kurorcie Jastrzębia Góra będą pełnych siedem dni. Dwa dni spędzą natomiast w drodze. W tym roku postanowiono bowiem zrezygnować z nocnych przejazdów. – Podróż nocą była dobrym rozwiązaniem, kiedy niespełna 20 lat temu zaczynaliśmy organizować zieloną szkołę nad Bałtykiem. Wtedy w Polsce nie było jeszcze

autostrady nad morze i droga była długa. W tym roku komitet organizacyjny wysunął pomysł, żeby zrezygnować z tej praktyki i przejazdy przesunąć na dzień – poinformowała „Głos” koordynatorka projektu Aneta Roszka z kancelarii Kongresu Polaków. – To dobry pomysł. Po pierwsze, dzieci będą mogły po drodze coś zwiedzić, a po drugie nocne przejazdy były dla nich dość męczące. Niektórym udawało się zasnąć

dopiero ok. godz. 2.00, inne z kolei bardzo wcześnie się budziły. W rezultacie tego nad Bałtyk przyjeżdżali zmęczeni i nie mogli w pełni wykorzystać tego pierwszego dnia – przyznała Joanna Szpyrc, nauczycielka Szkoły Podstawowej im. Jana Kubisza w Gnojniku uczestnicząca w wyjazdach z dziećmi nad polskie morze.

ciąg dalszy na str. 3

REKLAMA

Wykorzystaj swój Beene-fil!
**WAKACJE
W OWIECZCE**
Pensjonat Owieczka w Nydku
+420 734 753 840
www.penzionovecka.cz

Gr-609

Znajdź nas na Facebooku

Znajdź nas na YouTube

REKLAMA

26.6.2026 | 16:00
DOM POLSKI PZKO KARWINA FRYSZTAT

BILETY
TICKETPORTAL.CZ

Gr-287

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Prawdopodobnie nikomu nie trzeba tłumaczyć hasła „Nasz klient – nasz pan”. Słowo klient brzmi o wiele dumniej niż chociażby petent – określenie stosowane często w stosunku do osób załatwiających sprawy w urzędach czy sądach. Wystarczy przyjrzeć się łacińskiemu pochodzeniu tego rzeczownika: petent wywodzi się od czasownika „petere”, oznaczającego żądać, prosić. No właśnie – prosić... Tego, kto składa prośbę, postrzegamy jako osobę stojącą niżej w hierarchii społecznej od tego, kto prośbę przyjmuje i albo pomyślnie załatwia, albo odrzuca.

Od petenta przejdźmy do pacjenta. Dla mnie słowo to ma neutralny wydźwięk. Przychodząc do lekarza lub – nie daj Boże – lądując w szpitalu nie mam nic przeciwko temu, aby nazywano mnie pacjentką, pomimo że pierwotne znaczenie tego słowa brzmi „cierpiący”, a – na szczęście – nie zawsze cierpieć, udając się na badania.

Do czego zmierzam? Ostatnio coraz częściej spotykam się z tym, że w czeskich placówkach zdrowia określenie pacjent zastępowane jest wyrazem klient. W punkcie pobierania krwi zauważyłam tabliczkę informującą, że wydzielony kącik przeznaczony jest dla klientek w ciąży, na ulotkach leżących na stoliku nowo otwarty gabinet lekarza specjalisty informował, że przyjmuje nowych klientów.

Autorki tych tekstów prawdopodobnie chcą okazać pacjentom większy szacunek, nazywając ich klientami. Jak już zażyczyłam na wstępie – „nasz klient – nasz pan”. Dzisiaj ludzie udający się do lekarza nie chcą być traktowani jak osoby pozbawione własnej woli, w pełni podporządkowane decyzjom pana doktora, który im owej decyzji nawet nie wytłumaczy. Chcemy być – ja również – świadomymi pacjentkami, dobrze poinformowanymi o swoim stanie zdrowia i możliwościach leczenia.

Przyznam jednak, że w szpitalu czy gabinecie lekarskim wolę być pacjentką niż klientką. To przecież nie to samo, co wizyta w sklepie z sukienkami czy torebkami, gdzie mogę skonsultować swój wybór z ekspedientką, lecz wcale nie muszę. Od lekarza oczekuję, że będzie miał nade mną przewagę, jeśli chodzi o wiedzę i doświadczenie na temat moich dolegliwości i że właśnie dzięki temu mi pomoże.

CYTAT NA DZIŚ

Rafał Zadykowicz

lekarz ginekolog, ekspert uczestniczący w Kongresie Ginekologii Przyszłości w Katowicach

Jeżeli sztuczna inteligencja zasugeruje wykonanie cięcia cesarskiego, to kto będzie odpowiadał za skutki tej decyzji? To jeden z najważniejszych problemów, z którymi będziemy musieli się zmierzyć. To powinien być współpilot, a nie autopilot. Ostateczna decyzja musi należeć do człowieka

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Taki widok czeka na nas, gdy będziemy jechali w stronę Koszarzyisk z Bystrzycy. Autobusy jedynie dojeżdżają z obu stron przeprawy, a następnie na wracają. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

12

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:

Mieczysława, Onufry

Wschód słońca: 4.14

Zachód słońca: 20.56

Do końca roku: 202 dni

(Nie)typowe święta:

Święto

Służby Ochrony Państwa

Przysłowie:

„Gdy czerwiec chłodem

i wodą szafuje, to zwykle

rok cały popsuje”

JUTRO...

13

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:

Antoni, Lucjan

Wschód słońca: 4.14

Zachód słońca: 20.57

Do końca roku: 201 dni

(Nie)typowe święta:

Święto Dobrych Rad

Przysłowie:

„Święty Antoni o gryce

śiać przypomni”

POJUTRZE...

14

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:

Eliza, Walery, Metody

Wschód słońca: 4.14

Zachód słońca: 20.58

Do końca roku: 200 dni

(Nie)typowe święta:

Narodowy Dzień Pamięci

Ofiar Niemieckich

Nazistowskich Obozów

Koncentracyjnych i

Obozów Zagłady

Przysłowie:

„Czerwiec nosi dni gorące,

kosa dzwoni już na łące”

POGODA

piątek

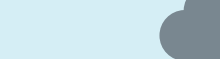

dzień: 15 do 18°C

noc: 12 do 10°C

wiatr: 2-4 m/s

sobota

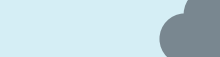

dzień: 17 do 19°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 3-5 m/s

niedziela

dzień: 17 do 19°C

noc: 14 do 12°C

wiatr: 3-5 m/s

Na ratunek sztandarowi

Są pieniądze na dokończenie renowacji znajdującego po 86 latach sztandaru 4. Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie, w którym walczyło wielu mieszkańców Zaolzia w kampanii wrześniowej 1939 roku. To efekt zabiegów m.in. pasjonatów historii z Cieszyna oraz interwencji Ministra Obrony Narodowej RP.

Łukasz Klimaniec

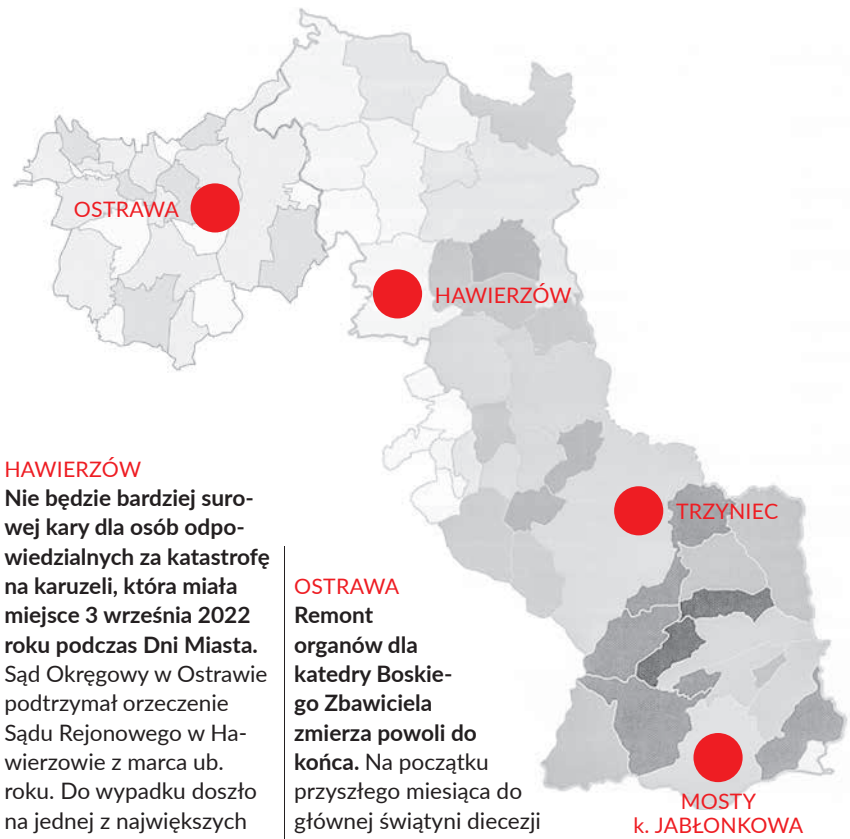
• Tak prezentuje się sztandar w aktualnym etapie renowacji. Fot. Muzeum 4. Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie

łańskich w Cieszynie z jego właścicielem Krzysztofem Neściorrem na czele. Doszło nawet do spotkania w Ministerstwie Obrony Narodowej, gdzie Cieszyńscy usłyszeli, że minister obrony narodowej będzie interweniował MKiDN w tej sprawie. W efekcie 8 czerwca do Cieszyna dotarło potwierdzenie, że MKiDN ponownie rozpatrzyło sprawę sztandaru i proporcja decydującą o przynależności pieniędzy – 130

tys. zł, co gwarantuje zabezpieczenie kosztów prac konserwatorskich. Aktualnie sztandar i proporzec są w końcowym etapie renowacji. Jest szansa, że po jej zakończeniu sztandar zostanie przywieziony do Cieszyna, gdzie uroczysto otrzyma kokardę Orderu Virtutti Militari za kampanię wrześniową, jaką pułk z Cieszyna został odznaczony.

ubiegłego roku delegacja z Cieszyna odwiedziła pracownię, by symbolicznie przywitać się ze sztandarem, który był już po pierwszym etapie prac konserwatorskich – specjalistom udało się zatrzymać procesy degradacji i uratować efektowny wygląd użytych materiałów. Do finału potrzeba było jednak pieniędzy. Jednak ku wielkiemu zaskoczeniu w maju tego roku Ministerstwo Kultury

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

HAWIERZÓW
Nie będzie bardziej surowej kary dla osób odpowiedzialnych za katastrofę na karuzeli, która miała miejsce 3 września 2022 roku podczas Dni Miasta. Sąd Okręgowy w Ostrawie podtrzymał orzeczenie Sądu Rejonowego w Hawierzowie z marca ub. roku. Do wypadku doszło na jednej z największych atrakcji lunaparku, wysokiej karuzeli łańcuchowej „Rotating Tower”. Na skutek tego zdarzenia obrażenia odniosło 18 osób. (sch)

Ostrawa
Remont organów dla katedry Boskiego Zbawiciela zmierza powoli do końca. Na początku przyszłego miesiąca do głównej świątyni diecezji ostrawsko-opawskiej dotrą pierwsze piszczałki oraz kolejne części instrumentu. Jego montaż ma się zakończyć do początku listopada. Odciąż katedra będzie mogła się pochwalic największymi organami w całym województwie morawsko-śląskim. Instrument został zbudowany w czasach normalizacji dla Pałacu Kultury w Pradze. Zanim będzie służyć do celów sakralnych, zostanie poświęcony. (sch)

Mosty k. Jabłonkowa
Zmiany zostaną wprowadzone na liniach obsługujących Kanadę (702), Kojkowice (706), Leszną Dolną i Górną (707), Tyre oraz Oldrychowice (712 i 714). Natomiast, poczynając od kolejnego weekendu, w związku z rozpoczynającym się remontem dworzec autobusowy zostanie tymczasowo przeniesiony na Plac Pokoju. Na jego terenie zostanie wyznaczonych 11 stanowisk dla przyjazdów i odjazdów autobusów. W tym czasie na placu nie będzie możliwe parkowanie samochodów. (sch)

Trzynieć
Od niedzieli będzie obowiązywać nowy rozkład jazdy komunikacji miejskiej. (sch)

Będzie Bon Pierwszoklasisty

Troje przedstawicieli Kongresu Polaków w RC Monika Płaskowa, Andrzej Bizoń i Józef Szymeczek oraz dyrektorka Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie Marta Kmeř gościło w poniedziałek w Warszawie. Celem ich wizyty były Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego” oraz Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego.

– W czasie tych spotkań otrzymaliśmy potwierdzenie o przyznaniu najważniejszych dla Zaolzia dotacji na rok bieżący, przede wszystkim zaś dofinansowania zielonej szkoły nad Bałtykiem oraz Bonu Pierwszoklasisty i Bonu Przedszkolaka, których dystrybucją zajmie się jak co roku Macierz Szkolna w RC. Rodzice dzieci, które rozpoczną po wakacjach naukę w klasie 1. polskich szkół podstawowych na Zaolziu, już teraz mogą mieć więc pewność, że ich dzieci otrzymają wyposażone tornistry – zaznaczył wiceprezes Kongresu Polaków w RC Józef Szymeczek.

Delegacja z Zaolzia została przyjęta przez kierowników obu placówek.

W Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego” spotkała się z jej prezesem Mikołajem Falkowskim, a w Instytucie Rozwoju Języka Polskiego z jego dyrektorką Urszulą Starakiewicz-Krawczyk. – Pani dyrektor bardzo wysoko oceniła projekt Zielonej Szkoły nad Bałtykiem. Jej zdaniem, może posłużyć on jako wzór do naśladowania dla Polaków na Litwie, gdzie system szkolnictwa polskiego działa na podobnych zasadach jak nasze – zauważyła Płaskowa, która reprezentowała w Warszawie również Towarzystwo Nauczycieli Polskich w RC. W związku z tym Kongres Polaków otrzymał zapewnienie, że Instytut Rozwoju Języka Polskiego będzie chciał utrzymać projekt zielonej szkoły również w kolejnych latach.

Innym projektem, który również otrzymał w tym roku dofinansowa-

• Delegacja Zaolzia gościła w poniedziałek w Warszawie. Fot. ARC

nie instytutu, są debaty oksfordzkie. Wniosek ten przygotowały Klub Polski „Polonus” w Brnie i Fundacja Siempre Juntos, a Centrum Pedagogiczne pełni w nim rolę placówki edukacyjnej. Projekt skierowany jest do młodzieży szkół średnich w wieku 15-19 lat. Więcej napiszemy o nim za tydzień w rubryce Młodzi. (sch)

Ogród należy już do gminy

Gmina Olbrachcice otrzymała za darmo od państwa część ogrodu przy Szkole Podstawowej i Przedszkolu z Polskim Językiem Nauczania. Tym samym po latach stała się właścicielem całego gruntu, na którym ogród się rozciąga.

– Gmina już dawniej starała się o przeniesienie własności działki, lecz z powodu nieuregulowanych spraw majątkowych nie było to

możliwe. Dlatego do tej pory Olbrachcice miały działkę w dzierżawie – poinformował Urząd Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych w Ostrawie. – Po rozwiązaniu problemów własnościowych działka została bezpłatnie przekazana gminie, ponieważ leży to w interesie społecznym: działka służy i nadal będzie służyła potrzebom szkolnictwa, edukacji, sportu, wychowania fizycznego i

W Szumbarku przybędzie miejsc parkingowych

Hawierzów przygotowuje zmianę organizacji ruchu w Szumbarku w rejonie ulic Orli i Konzumní. Chodzi o zapewnienie lepszej przejeźdźności przede wszystkim dla pojazdów służb ratunkowych. Częścią nowego rozwiązania będzie wprowadzenie ruchu jednokierunkowego z nowym wjazdem do tej części osiedla wyłącznie od ulicy Chrpowej. Dzięki tej zmianie wzrośnie liczba miejsc parkingowych. Bogusław Niemiec, zastępca prezydenta miasta ds. inwestycji i inteligentnego miasta, poinformował, że powstanie 92 miejsc parkingowych, w tym cztery dla osób niepełnosprawnych.

– Obecnie jest tu jedynie 44 miejsc parkingowych, a więc ich liczba wzrośnie ponad dwukrotnie – podkreślił. Nowa organizacja ruchu ma wyeliminować parkowanie w niedozwolonych miejscach i blokowanie drogi dla pojazdów straży pożarnej, pogotowia ratunkowego i policji. Na takie sytuacje zwracała uwagę straż miejska, która często interweniowała w związku tymi wykroczeniami oraz mieszkańcy tej części Hawierzowa. Zmiana organizacji ruchu ma zostać przeprowadzona w czerwcu, ale zależy od warunków pogodowych. O rozpoczęciu prac mieszkańcy i kierownicy zostaną poinformowani z wyprzedzeniem za pośrednictwem tymczasowego oznakowania drogowego. (klm)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

Znamy szczegóły zielonej szkoły

Dokończenie ze str. 1

8000

koron to opłata, którą w tym roku opiekunowie prawni ponoszą w związku z wyjazdem dziecka na zieloną szkołę nad Bałtyk. To tyle samo, co rok temu, chociaż cenę wielu usług w Polsce znacznie się podniosły.

W tegorocznej edycji zielonej szkoły podróż będzie połączona ze zwiedzaniem. Auto-kary wyjadą z Cieszyna rano i po drodze zatrzymają się w Malborku, gdzie przewidziano zwiedzanie zamku krzyżackiego. Natomiast w drodze powrotnej, która rozpocznie się zaraz po śniadaniu, w niedalekich Wdzygach odwiedzą Kaszubski Park Etnograficzny, a noc spędzą już w swoich domach.

– Korzystając z wcześniejszych doświadczeń kierowników poszczególnych turnusów i nauczycieli, co roku staramy się ulepszać program, żeby dać dzieciom maksimum z tego, co oferuje polskie Wybrzeże. Dlatego również w tym roku wprowadzamy drobne zmiany. Jako że Bałtyk nierozdzielnie kojarzy się z bursztynem, po raz pierwszy proponujemy Muzeum Bursztynu w Gdańsku. Rezygnujemy natomiast ze zwiedzania miasta z przewodnikiem na rzecz gry miejskiej, w czasie której dzieci same w aktywny sposób dowiedzą się najważniejszych rzeczy dotyczących historii i współczesności Gdańska. Muzeum II Wojny Światowej pozostaje jednak w programie – wyjaśniła Aneta Roszka.

Zmiany dotyczyć będą również Westerplatte. Zamiast tramwajem do niego, w tym roku po raz pierwszy pojawią się w programie. Według portalu Pomorskie.travel, to największy zamek ceglany świata i jedno z najważniejszych świadectw potęgi państwa krzyżackiego, a ogrom jego przestrzeni sprawia, że nie jest on tylko zabytkiem, ale całym średniowiecznym miastem zamkniętym w murach. Budowę rozpoczęto w XIII wieku jako siedzibę Zakonu Krzyżackiego. Z czasem warownia rozrosła się w potężny, starannie zaplanowany kompleks obronno-administracyjny, uchodzący obecnie za jeden z najwspanialszych przykładów gotyku ceglanego w Europie. Całość zajmuje około 20 hektarów i składa się z trzech części: Zamku Wysokiego, Średniego i Niskiego, zwanego podzamczem. (sch)

Zamek w Malborku

to nowość, która w tym roku po raz pierwszy pojawią się w programie. Według portalu Pomorskie.travel, to największy zamek ceglany świata i jedno z najważniejszych świadectw potęgi państwa krzyżackiego, a ogrom jego przestrzeni sprawia, że nie jest on tylko zabytkiem, ale całym średniowiecznym miastem zamkniętym w murach. Budowę rozpoczęto w XIII wieku jako siedzibę Zakonu Krzyżackiego. Z czasem warownia rozrosła się w potężny, starannie zaplanowany kompleks obronno-administracyjny, uchodzący obecnie za jeden z najwspanialszych przykładów gotyku ceglanego w Europie. Całość zajmuje około 20 hektarów i składa się z trzech części: Zamku Wysokiego, Średniego i Niskiego, zwanego podzamczem. (sch)

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Zielonoświątkowa jajecznicza Klubu Polonus Brno

Tradycja smażenia zielonoświątkowej jajecznicy, wywodząca się ze Śląska Cieszyńskiego, od przeszło dekad zadowolniła się również wśród Polaków zamieszkujących Brno i okolice. Co więcej, w tym roku Klub Polonus Brno stał się „ogólnokrajowym centrum smażenia jajecznicy”, a to za sprawą gości zarówno z Pragi, reprezentowanych przez Małgorzatę Bejšovcovą, prezes stowarzyszenia „Polska Kultura w Pradze”, jak i z Zaolzia, których przedstawicielką była Daria Woźnica z MK PZKO w Lutyni Dolnej.

Smażenie jajecznicy odbyło się w sobotę 6 czerwca w tradycyjnym miejscu, jakim jest ogród prezes klubu Polonus w miejscowości Těšany. W sprzyjającej słonecznej pogodzie Polonusi zabrali się do dzieła z wybiciem godziny 15.00. Po przywitaniu przez kudłatych czworonogów gospodarzy, doszło do podziału pracy. Wszyscy byli zajęci – od obierania cebuli, krojenia słoniny, przez rozpalamie ogniska, aż po rozbijanie jaj. Zaś w mieszanii jajeczniczy największe doświadczenie posiada koleżanka Dominika. Przy ognisku na gitarze przgrywał i umilał pracę polskimi piosenkami kolega Zbyszek, korzystając ze śpiewnika, podarowanego nam przez Joannę Szpyrc, prezes MK PZKO w Ligotce Kameralnej.

Na tym jednak nie koniec atrakcji. Ponieważ czerwiec to czas sianokosów, po posiłku przyszła kolej na rozgrzewkę. Kolega Józek nastrzył kosę specjalnie przywiezioną z Polski i rywalizacja w koszeniu łąki mogła się rozpocząć. Bo Polonusi z Brna potrafią kosić sprawnie, jak niejeden góról. Na efekty nie trzeba było długo czekać, Polonusowy hufiec pracy szybko nie tylko skosił, ale też zgrabiał całą łąkę.

Po takiej gimnastyce przyszedł czas na opiekanie kiełbasek i szaszłyków na grillu, udzicie barani w sosie cebulowym według przepisu pochodzącego z zachodu Afryki, tort oraz ciasto z plonów ogrodu – truskawek i rabarbaru. Humory wszystkim dopisywały.

Danuta Koné-Król

● ● ●

Przyjemne z pożytecznym

W pierwszą niedzielę czerwca w Domu PZKO w Trzanowicach odbyło się tradycyjne spotkanie połączone z obchodami Dnia Matki i Dnia Dziecka oraz wspólną degustacją jajeczniczy. Mimo że tuż przed rozpoczęciem wydarzenia nad okolicą przeszła silna burza, pogoda ostatecznie dopisała i pozwoliła uczestnikom cieszyć się miłym popołudniem.

Piękny program artystyczny dla mam przygotowały „Dzieci z Trzanowic”. Po występie mali artyści wręczyli wszystkim paniom kwiaty, sprawiając im wiele radości i wzruszeń.

Nie zapomniano również o najmłodszych uczestnikach. Przygotowano dla nich ciekawą zabawę drużynową. Jedno dziecko z drużyny malowało motyla, a pozostali członkowie zespołu starali się jak najdokładniej odwzorzyć jego wzór. Zabawa dostarczyła dzieciom wiele śmiechu i pozytywnych emocji.

Dużym powodzeniem cieszyła się także tradycyjna jajecznicza, która była wyjątkowo smaczna i wszystkim bardzo smakowała. W przyja-

znej atmosferze członkowie oraz sympatycy koła spędzili wspólnie czas, a spotkanie przeciągnęło się aż do późnych godzin wieczornych. (KG)

● ● ●

»Skibidi! Polski!«

Od 2023 roku Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie organizuje wyjazdy edukacyjno-integracyjne dla uczniów klas ósmych i dziewiątych szkół podstawowych z polskim językiem nauczania w Republice Czeskiej. Uczestnikami są młodzi ludzie szczególnie aktywni w promowaniu języka polskiego – prowadzący szkolne uroczystości, biorący udział w konkursach i osiągający dobre wyniki.

Poprzednie edycje nosiły młodzieżowe nazwy: „Essal Polski!” (2023), „Rel! Polski!” (2024) i „Sigma!Polski!” (2025). W tym roku projekt otrzymał nazwę „Skibidi! Polski!”. Po latach realizacji w Krakowie, w dniach 20-22 maja 22 uczniów pojechało do Wrocławia. Trzydniowy program był intensywny i bardzo różnorodny. Już pierwszego dnia, po przyjeździe, uczniowie wzięli udział w grze miejskiej. Jednym z kluczowych punktów było spotkanie na Uniwersytecie Wrocławskim z prof. Janem Miodkiem – wybitnym językoznawcą, miłośnikiem polszczyzny i autorytetem dla młodego pokolenia. Spotkanie z profesorem było dla uczestników prawdziwą inspiracją i jednym z najbardziej zapamiętanych momentów wyjazdu.

W programie znalazły się także m.in. zwiedzanie Panoramy Racławickiej, wieczorny spacer po Ostrowie Tumskim z zapaleniem latarni przez Latarnika, wizyta w Hydropolis z warsztatami „Laboratorium detektywa”, lekcja w Liceum Ogólnokształcącym Cogito, zwiedzanie Leopoldiny i wyjście na Wieżę Matematyczną Uniwersytetu Wrocławskiego czy spacer po ogrodzie botanicznym.

Uczestnicy mieli też czas na integrację, wspólne posiłki i wieczorne atrakcje, takie jak pokaz fontanny multimedialnej przy Hali Stulecia.

Projekt „Skibidi! Polski!” mógł zostać zrealizowany dzięki wsparciu finansowemu Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC oraz Fundacji „Oświata Polska za Granicą” ze środków Senatu RP. Organizatorem wyjazdu było Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego we współpracy z Towarzystwem Nauczycieli Polskich w RC.

Dziękujemy wszystkim partnerom, nauczycielom, opiekunom i oczywiście uczniom za zaangażowanie i wspaniałą atmosferę. Do zobaczenia za rok – z kolejnym hasłem i nowymi przygodami.

Krystian Dąbkowski

● ● ●

Dzień Dziecka i tradycyjne smażenie jajeczniczy w Mistrzowicach

W niedzielę 24 maja w pięknym otoczeniu nowo uporządkowanego Domu PZKO odbyło się spotkanie z okazji Dnia Dziecka, połączone z tradycyjnym smażeniem jajeczniczy. Wydarzenie zgromadziło członków oraz sympatyków mistrzowickiego koła, którzy wspólnie spędzili czas w atmosferze radości i dobrej zabawy.

● W takim towarzystwie i takich okolicznościach przyrody, jajecznicza musiała smakować wyśmienicie.

● Zawsze jest dobrze spędzić czas w miłym towarzystwie.

● Spotkanie z prof. Miodkiem okazało się strzałem w dziesiątkę.

● Dzieci wspaniale się bawily...
Zdjęcia: ARC

Najmłodszy uczestnicy mogli liczyć na moc atrakcji przygotowanych przez animatorów z Bielska-Białej „Bajki na ścianie”. Gry, konkursy, zabawy ruchowe oraz kreatywne animacje sprawiły, że dzieci przez całe popołudnie nie miały czasu na nudę i z uśmiechami korzystały z przygotowanego programu.

Nie zapomniano również o rodzicach i pozostałych gościach. Na wszystkich czekał bogato zastawiony bufet z napojami oraz

domowymi wypiekami, które z wielkim zaangażowaniem przygotowały panie z Klubu Kobiet. Smaczne ciasta i słodkości cieszyły się dużym wzięciem i były doskonale uzupełnieniem wspólnego biesiadowania.

Szczególne uznanie wzbudzał wykład otoczenia Domu PZKO. Pięknie przygotowany ogród, wyposażony w odnowione ławki i leżaki, zachęcał do odpoczynku. W cieniu rozłożystych drzew uczestnicy mogli

Daniela Durczok

znaleźć schronienie przed słońcem i chwilę relaksu, podziwiając jednocześnie efekty prac porządkowych wykonanych wokół obiektu. Do pełnego sukcesu imprezy przyczyniła się również wyjątkowo sprzyjająca pogoda.

Wspólnie spędzony czas po raz kolejny pokazał, jak ważne są lokalne inicjatywy scalające mieszkańców i budujące więzi między pokoleniami.

POP ART

438

Janusz Bittmar

W najnowszej odsłonie Pop Artu propozycja dla fanów brytyjskiej sztuki serialowej. „Legendy” ogląda się z zapartym tchem, jak najlepszy obraz ekspresjonisty. Mamy też dla Was konkurs, w którym do zdobycia są dwie podwójne wejściówki na festiwal Dolański Gróm, zaplanowany na 26 czerwca w Domu Polskim PZKO w Karwinie-Frysztacie.

RECENZJE

LEGENDY

Nazwa brytyjskiego serialu, który podbija ramówki Netflixu, w pierwszym odruchu może sygnalizować coś w stylu starych angielskich legend o królu Arturze i rycerzach okrągłego stołu. Owszem, stołów, w tym okrągłych, a także rycerzy mamy w tej produkcji sporo, ale jeśli o meblach mowa, są to stoły należące do brytyjskiej służby celnej, a rycerzami są agenci próbujący zdekonspirować szefów mafii liverpoolskiej handlującej heroina.

To wczesny okres po żelaznych rzadach premier Margaret Thatcher, początek muzycznej fali zwanej brit pop czy też kolejne bramkostrzelne lata Iana Rusha, piłkarskiej ikony FC Liverpool. Bohaterów serialu nie interesują jednak ani akordy utworów grupy Blur, ani też sława walijskiego napastnika, w epicentrum zainteresowania „Legend” – urzędników państwowej służby celnej przeszkolonych w tempie błyskawicznym na agentów w terenie – są narkotyki.

Heroina w latach 90. XX wieku była prawdziwą zmorą nie tylko w Wielkiej Brytanii, ale w całej Europie. Szmuglowano ją m.in. z Turcji, ale najważniejszy szlak przemytniczy prowadził z Afganistanu. Zabierając się za seans, a udało mi się „Legendy” obejrzeć za jednym zamachem w jeden wolny, zalany deszczem weekend, byłem ciekaw zwłaszcza jednego – na ile sprawnie tę prawdziwą historię udało się przemycić na kartki serialowego scenariusza, by nie powtarzać schematów znanych z innych seriali szpiegowskich z mafiami narkotykowymi w roli głównej. Niewtajemniczonych odsyłam do kultowych już produkcji – „Gomorra” czy „Narcos” mogą być dla was kolejnym ciekawym i zbudowanym na trochę innych fundamentach przystankiem po „Legendach”. A teraz wracajmy szybko na Wyspy Brytyjskie.

● Z urzędnika... aktywnym szpiegiem zwalczającym narkobiznes. Bezcenne.

Gdyby nie ten serial, o anonimowych urzędnikach przeszkolonych na prawdziwych agentów wywiadu, w towarzystwie których nawet James Bond mógłby poczuć się lekko speszonego, wiedzieliby tak na dobrą sprawę tylko członkowie ich rodzin. Z heroina, która w latach 90. zalała ulice miast w Wielkiej Brytanii z niebywałą siłą, próbowano najpierw walczyć, wykorzystując klasyczne metody. Kiedy policja, wydziały antynarkotkowe, a także służby wywiadowcze radziły sobie coraz gorzej, na szachownicy ruszono desperacko jeszcze jednym strzelcem – urzędnikiem służb celnych, który do tej pory hipnotyzował w pracy zegar naścienny, odliczając godziny do końca swojej zmiany.

W procesie szybkiej rekrutacji wybrano czworo najlepszych z najlepszych: dwie mieszane pary agentów, każda z jedną misją do wykonania. Brzmi dobrze? Tak, nawet lepiej niż dobrze! Ten serial wciąga niesamowicie od pierwszych minut i nie pozwala nawet na

moment zająć się czymś innym. Trzeba więc przygotować się na to, że w najbliższych godzinach nie odkurzymy mieszkania, nie umyjemy garów z myjni, ani nie wyniesiemy śmieci do kosza.

Guy nudną pracę na lotnisku zamienił na adrenaliny świat agenta zderzającego się z brutalną rzeczywistością świata karteli narkotykowych. W tej roli świetnie sprawdza się Tom Burke, znany m.in. z roli w serialu kryminalnym „Cormoran Strike” opartym na książkach J.K. Rowling, autorki słynnej sagi o przygodach Harry’ego Pottera. Rowling pokazała, że może stworzyć również frapującą historię kryminalną, zaś Burke w serialu „Legendy” dał się poznać z innej strony, niż w serialu detektywistycznym. Jego kreacja robi największe wrażenie w sytuacjach konfliktowych, kiedy swoją aktorską ekspresją potrafi w pojedynkę zdominować plac gry. Jego interakcja z bossem tureckiej mafii w Liverpoolu należy do najlepszych momentów w serialu.

● Perfect kontynuuje już karierę z nowym wokalistą, Łukaszem Drapałą. Zdjęcia: mat. prasowe

UWAGA KONKURS!**Z »Głosem« na Dolański Gróm**

Mamy dla Was dwie podwójne wejściówki na tegoroczny Dolański Gróm, który łączy Miejscowego Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie szukają na 26 czerwca – tym razem jednak nie na tyłach Parku Bożeny Némcewej, a na swoim terenie, w ogrodzie Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie. Będzie kameralniej, ale, jak zapewniają organizatorzy, równie klimatycznie.

Główną gwiazdą tegorocznej edycji będzie polska legenda rocka, formacja Perfect. Rockowa załoga zjawi się w Karwinie już z nowym wokalistą, Łukaszem Drapałą, który zastąpił... no właśnie kogo?

Na odpowiedzi czekamy do 17 czerwca pod adresem e-mailowym: bittmar@glos.live. Do zdobycia dwie podwójne wejściówki.

CO SZEPTANE

Nowy album Paula McCartney’a „The Boys of Dungeon Lane” zameldował się na pierwszym miejscu brytyjskiej listy sprzedaży. Były Beatles pobit tym samym własny rekord. – Wiecie co? Nasza płyta jest numerem jeden. Wyżej się już nie da! Wszyscy jesteście zachwyceni

– powiedział muzyk, pokazując nagrodę w nagraniu w mediach społecznościowych.

Jako basista Beatlesów, artysta solowy i lider „Wings” McCartney ma teraz na koncie dwadzieścia cztery „numery jeden”. Tym samym poprawił własny rekord, ustanowiony sześć lat temu. Drugi w tej klasyfikacji Robbie Williams wspiął się na szczyt dwadzieścia jeden razy (wliczając w to nagrania z „Take That”).

Wszystko zaczęło się w 1963 r., gdy na pierwszej pozycji zestawienia znalazła się debiutancka płyta czwórki z Liverpoolu „Please Please Me”. W sumie Beatlesi triumfowali 15 razy. Dwa razy McCartney trafił na szczyt z „Wingsami”, sześć razy – jako artysta solowy (poprzednio – „McCartney III” z 2020 r.). Inny album numer jeden („Ram”) ze względów prawno-finansowych został wydany formalnie jako dzieło Paula i Lindy McCartney.

„Przez siedem dekad muzyka Paula trafiała do coraz to nowych pokoleń fanów, a ten najnowszy kamień milowy jest świadectwem jego wyjątkowej kariery” – napisali w oświadczeniu szefowie Official Charts Company, Becca Monahan i Chris Austin.

„Boys of Dungeon Lane” to nostalgiczna i osobista podróż w przeszłość. Tytuł nawiązuje do ulicy nieopodal miejsca, gdzie muzyk dorastał, a wiele utworów wypełnionych jest wspomnieniami. Znalazł się tu między innymi pierwszy w historii duet z Ringo Starrer, perkusistą Beatlesów.

Album 83-letniego McCartney’a zbiera najlepsze od wielu lat recenzje. Według krytyka magazynu „Rolling Stone”, to „arcydzieło późnej fazy kariery”. „Guardian” napisał o „mistrzowskiej finezji”, a serwis Metacritic podaje uśrednioną ocenę na podstawie 15 recenzji 85/100, co oznacza „powszechny aplauz”. ▲

Stałem się innym Polakiem

Jestem dzieckiem uchyleń, przymkniętych oczu, patrzenia przez palce, niepostuszeństwa. I nie tylko w Polsce, i to nie tylko historia mojej mamy, gdzie Niemcy przymykali oczy – mówi w rozmowie z „Głosem” Maciej Zaremba Bielawski (rocznik 1951), dziennikarz i pisarz, publicysta największego szwedzkiego dziennika „Dagens Nyheter”, autor książki „Dom z dwiema wieżami”, w której rekonstruuje rodzinną historię, jaka zmusiła go do wyemigrowania z Polski w 1968 roku.

Łukasz Klimaniec

Pana książka bardzo mnie poruszyła. Czytając ją czułem smutek, współczucie, wstyd, bezsilność, gniew. Z jakimi reakcjami spotykał się pan po wydaniu jej w Polsce?

– Byłem pozytywnie zaskoczony reakcją w Polsce, dlatego, że liczyłem się, że zaatakują mnie różne osoby, które uznają, że przedstawiam Polskę – przede wszystkim międzywojenną, ale nie tylko – w złym świetle. Bo układałem się dużo biografii emigrantów 1968 roku po polsku i w innych językach, ale one jakoś się nie przebiły. A tutaj miałem wspaniałe opinie, recenzentów wzruszonych, co mnie bardzo ucieszyło. Nawet w prasie, której właściwie nie czytuje, bo jest prasą brukowo-prawicową. A na spotkania autorskie przychodziła młodzież, co jest nietypowe, bo w Szwecji na takie spotkania przychodzą głównie kobiety w wieku emerytalnym. A młodzież przychodziła i zadawała ciekawe pytania.

Andrzej Wajda odbierając Oscara swoją przemowę zaczął od słów: „Ladies and gentlemen... będę mówił po polsku, bo chcę powiedzieć to, co myślę, a myślę zawsze po polsku”. Pan tę książkę napisał w języku szwedzkim. Dlatego że Pan już myśli bardziej po szwedzku, czy też pisanie jej po polsku byłoby obarczone większym bólem?

– I to, i to. Po pierwsze, dziennikarzem stałem się w Szwecji. Pisząc po szwedzku mam swój styl. Po polsku nie mam stylu. To znaczy mogę pisać, przynajmniej próbować pisać barokowo, płasko i to wszystko będzie udawane, bo to nie jest mój język literacki. Poza tym, ta książka była napisana dla szwedzkiej publiczności. Jestem znany w Szwecji, uznałem, że może ktoś się zaciekawi, • **Maciej Zaremba Bielawski.** Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC
Więc to było oczywiste, że będzie po szwedzku.
Jest taka Rosjanka, Pietrowskaja, która napisała świetną książkę o swojej rodzinie. Po niemiecku. Po 12 latach życia w Niemczech. Mieliśmy okazję rozmawiać i zapytałem ją, dlaczego? Odpowiedziała, że po rosyjsku nie potrafiła tego napisać, bo wtedy stałoby się to zbyt sentymentalne. Więc pańskie podejrzenie jest słuszne – gdybym próbował napisać po polsku, to napisałbym inaczej i gorzej. Po pierwsze, potrzebowałem dystansu do siebie samego, a ten dystans powstaje przez język. A po drugie, zakochałem się w szwedzczyźnie. Między innymi dlatego, że bardzo różni się od polszczyzny, jest językiem lapidarnym,

który chętnie postępuje się litotą, niedomówieniem, absolutnie nigdy przesadą. I to mi pasuje. Kiedy moje pierwsze reportaże były przekładane na polski, to łapałem się za głowę z powodu tłumaczeń. Pisałem Hemingwayem, a tłumaczom wychodziła Orzeszkowa. Pisałem lapidarnym językiem, a oni dopisywali imiesłowy. Tymczasem polska wersja „Domu z dwiema wieżami” jest do tego stopnia autoryzowana, że to właściwie jakby mój tekst. Mariusz Kalinowski, który jest genialnym tłumaczem, wszystko ze mną ustalał. Kłóciliśmy się na każdej stronie. I na ogół miał rację.

Jakie są pana oczekiwania z wydaniem książki na czeski rynek?

– Żadnych nie mam, dlatego że nie znam tego rynku. Wstydyć się bardzo, ale aktualnym stanem czeskich umysłów za mało się interesowałem, żeby wiedzieć, jak książka może zostać odebrana.

aka, mojego dziadka, tak mnie pognębiła. Niby wiedziałem, jak ten antysemityzm wyglądał. Ale jedna rzecz to wiedzieć abstrakcyjnie, a druga czytać to w dokumentach. Tak więc post factum rzeczywiście coś z siebie wyrzuciłem, stałem się innym Polakiem. Zrozumiałem mnóstwo rzeczy, o których nigdy się nie mówiło, o których nie miałem pojęcia. I emocjonalnie też. To było konieczne i potrzebne. Ale o tym nie wiedziałem, bo jak już wspominałem, to miała być czeska w tonacji książki o dorastaniu.

W książce przywołuje pan słowa Abrahama Rotfarba: „Polska odebrała mi szczęście, przemieniła w psa, jestem zgubiony”. Pan też tak czuł?

– Nie, bo nigdy tego nie doświadczyłem. Ten chłopak, Abraham Rotfarb, był równieśnikiem mojej mamy. To też przedziwne, że ja w Polsce antysemityzmu, takiego społecznego, codziennego, nigdy nie doświadczyłem.

Nawet w tej szkole, gdzie się pan uczył za sekretarke?

można iść obok siebie. Ja szedłem przodem, a on za mną. Zaczął pytać o różne rzeczy. Wyglądało to trochę, jak psychoanaliza. W pewnym momencie mówi: „Opowiedz o ojcu”. Zacząłem opowiadać i... nagle się rozplakałem, a na ogół nie jestem płacziwy. Wtedy on na to: „No to mamy książkę, o tym pisz”. Kiedy zacząłem pisać o ojcu, a przede wszystkim o dziadku, to wpadłem w depresję. Poszedłem do lekarza, dali mi jakieś proszki, od których zrobiło mi się jeszcze gorzej. Zadzwoniłem do wydawcy, powiedziałem: „Nie mogę pisać, jestem w depresji”. A on na to: „Wszyscy tak mówią”. Ale dopiero, gdy przeczytał, to zrozumiał, że to była prawdziwa depresja, a nie literacka wymówka. To historia Iza-

– Dobre pytanie, dlatego że tak. Ale ja o tym na początku nie wiedziałem, bo w pierwszym założeniu to miała być zupełnie inna książka. Chciałem napisać małą książeczkę, która brzmiałaby tak, jak wyglądają filmy Miłosa Formana, tzn. czeską wersję polskiego dorastania w PRL-u. Absurdy życia w PRL-u, który opuściłem mając 18 lat. Myślałem, że to Szwedów zainteresuje, bo nie mają zielonego pojęcia, jak żyło się w latach 60. za żelazną kurtyną. Napisałem kilka kawałków, dałem mojemu tłumaczowi i wydawcy. Powiedział, że to dobre, fajne i ciekawe. Zachęcił do pisania. Ale gdzieś tam wyhamowałem. Więc przyjechał do mnie i zabrał na spacer. Słisiśmy przez gesty las wąską ścieżką, po której nie

Czy napisanie tej książki w jakiś sposób pana uwolniło? Zrzucił pan z siebie jakiś ciężar?

wiedzieli, a ja byłem ten jedyny, goj. Do pewnego momentu.

W książce przyznaje pan, że kompletnie nie pamięta ostatniego dnia w Polsce. A dziś, jak pan zapamiętuje Polskę, kiedy ją odwiedza i z niej wyjeżdża. Jak ją pan postrzega?

– To zbyt pojemne pytanie. Ja ciągle jestem stąd. To jest jak z dzieciństwem – ani nie można od niego uciec, ani do niego wrócić. Mam wielki sentyment do krajobrazów, przede wszystkim do języka polskiego, do poczucia humoru. Nie potrafię żartować w sklepie w Sztokholmie, a tutaj od razu, szczególnie ze starszymi paniami, one to rozumieją. No i ten absurdalny humor, którego mi brakuje w Szwecji, bo Szwedzi na tym absurdzie się nie znają, gdyż mieli spokojną historię.

Zastanawiając się czy jest „polski antysemityzm” czy „antysemityzm w Polsce” odpowiada pan, że istnieje to pierwsze. Polski antysemityzm, który jest „skrojony na miarę, odporny na zużycie”. Szalenie zaleka-wia mnie sprawa statusu Związku Lekarzy Państwa Polskiego, w którym znalazł się tzw. paragraf aryjski ...

– Prawda, że to ciekawe? Że siedząc w Sztokholmie dowiedziałem się o czymś, o czym nie ma w żadnej książce historycznej, a w annałach Związku Lekarzy Polskich nawet słowa? Opuścili lata 1937-39. Gdzieś znalazłem wzmiankę i chciałem ten statut zobaczyć. Okazało się, że wszystkie inne są w sieci, bo Biblioteka Narodowa to udostępnia, ale tego konkretnego statusu brakuje. Trzeba było wygrzebać go z archiwum. Pojechałem, sfotografowałem, a na tej podstawie zacząłem szukać historii w prasie. Okazało się, że jest dużo na ten temat, bo niektórzy polscy lekarze, na przykład warszawscy i krakowscy, zbuntowali się przeciw wyrzuceniu z zawodu lekarzy żydowskich.

Ta historia ma ciąg dalszy, który miał miejsce już po opublikowaniu książki. Wtedy rzeczywiście poczułem się spełniony jako dziennikarz. Jaka jest siła słowa? Otóż w książce przyznaje, że zwróciłem się do Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu o ufundowanie tablicy z informacją, że w tym budynku 17 października 1937 roku walny Zjazd Lekarzy Państwa Polskiego wprowadził do statutu „paragraf aryjski”, który wykluczył ze związku lekarzy żydowskiego pochodzenia. Otrzymałem odpowiedź, żebym się odczepił, że w ogóle nie wiedz o co chodzi, że nie było żadnych badań, że nie mają świadomości, że coś takiego było. I w ogóle są zajęci przygotowaniami obchodów stulecia uniwersytetu. Kiedy w rozmowie Anną Bikont z „Gazety Wyborczej” powiedziałem o tym, młody adwokat z Poznania, absolwent tej uczelni, po przeczytaniu tej rozmowy zmobilizował kolegów i wystosował list otwarty do rektora podpisany chyba przez osiemdziesiąt osób o zbadanie tego tematu. Dwa lata później dostałem zaproszenie z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu – uczelnia wydała książkę na ten temat, która była efektem pracy badaczy (to „Historie wypartej pamięci” z „Historie wypartej pamięci” z „Historie wypartej pamięci” z „Historie wypartej pamięci”). Antysemityzm na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1919-1939”, prezentując pracę komisji ds. badań przypadków prześladowania osób pochodzenia żydowskiego na Uniwersytecie Poznańskim przed II wojną – red.). Nie ma uczelni w Polsce, która by tak odważnie rozliczyła się ze swojej przeszłości, jak Uniwersytet Mickiewicza w Poznaniu, najbardziej endeckim mieście.

Pokazuje pan, jak wiele zła wyrządza nacjonalizm. Co pan myśli patrząc dziś na Europę, gdzie skrajnie prawicowe partie zdobywają poparcie i dochodzą do władzy?

– Myślę sobie, że nacjonalizm jest tak seksownym tematem, że zawsze będzie wracał u ludzi, którzy pragną władzy. Najłatwiej zmobilizować jednak wokół wroga.

Straszy się nas imigrantami, homoseksualistami, uchodźcami, Ukraincami...

– Tak. I to nawet nie jest nacjonalizm, dlatego że w różnych językach nacjonalizm ma różne konotacje, niekoniecznie negatywne. Patriotyzm i nacjonalizm w niektórych językach to wymienne słowa. Ale tu nie chodzi o miłość do własnego narodu, ale o to, że trzeba znaleźć wroga, wszystko jedno jakiego, żeby zmobilizować ludzi we własnym celu. Nie wierzę, że Jarosław Kaczyński jest nacjonalistą. On jest graczem politycznym, który nie zawaha się przed prawie żadnym argumentem. Nie interesuje mnie, czy on czy jakiś inny polski polityk lubi Żydów, czy nie. Mnie interesuje tylko, na czym oni grają.

„O cuda musimy starać się sami” – czytamy w pana książce. Ale z drugiej strony podaje pan listę 36 osób, dzięki którym pana mama przeżyła wojnę. Przytacza pan warunki w niemieckim oflagu, obozie dla polskich oficerów na terenie Niemiec, w którym wojnę spędził pana ojciec, gdzie więźniowie mieli własny teatr, igrzyska, dobre jedzenie i opiekę. Przecież pańscy rodzice nie starali się o te cuda. Jak to inaczej nazwać? Opatrznością?

– Piszę teraz drugą część książki, która zaczyna się tego samego dnia, kiedy pierwsza się kończy, czyli w Szwecji. Na początku jest powiedziane, że gdyby wszyscy ludzie robili to, czego od nich środowisko wymaga, to nigdy bym tych zdań nie napisał. Jestem dzieckiem uchyleń, przymkniętych oczu, patrzenia przez palce, nieposuszeństwa. I nie tylko w Polsce, i to nie tylko historia mojej mamy, gdzie Niemcy przymykali oczy. Ale też w Szwecji – gdyby wszyscy byli posłuszni przepisom, to moje życie tam wyglądałoby inaczej, o wiele gorzej. Mówi pan o opatrzności?

Szukam nadziei w tej książce, bo w obliczu takiego okrucieństwa i prawdopodobieństwa przeżycia bliskiemu zeru, człowiek wychodzi obronną ręką. Tu widzę tę nadzieję.

– Jest, bo to nie jest pesymistyczne do końca. Natomiast rzeczywiście, trochę straciłem niewinność pisząc tę książkę. I chyba nawet napisałem w niej, że pokutuję za niewinność, bo byłem tak samo zakłamyany, jak wszyscy inni Polacy. Nie wiem, ilu antysemitów miałem w swojej polskiej rodzinie, nie mogę tego wiedzieć. Ale pisałem tę książkę z dwóch perspektyw: wychowanego na Polaka, potomka Zawiszy Czarnego prawie że, bo tak zostałem wychowany. I tu nagle: trach! 8 marca 1968 roku dowiaduję się, że jestem też Żydem i to teraz będzie decydowało o moim losie. Ale nie mogłem odpuścić tej pierwszej perspektywy, bo taki jestem przecież. I dlatego chyba ta książka została tak dobrze przyjęta. Bo nie mogę być bezwzględny wobec Polaków, bo ja sam jestem Polakiem i to we mnie trafia. I tak muszę pisać. A Polska, jak ktoś powiedział, to niesamowity kraj, tu wszystko jest możliwe. Nawet zmiana na lepsze. ▲

Marzec 68. Bolesna historia

Książka Macieja Zaremby Bielawskiego dotyczy wydarzeń 1968 roku, który był apogeum PRL-owskiej kampanii antysemickiej. W jej wyniku z Polski musiało wyjechać według różnych szacunków od 13 do 20 tysięcy osób pochodzenia żydowskiego. Władze komunistyczne odebrały wyjeżdżającym polskie obywatelstwo wręczając bilet w jedną stronę.

Łukasz Klimaniec

W polskiej historii funkcjonuje pojęcie „Marzec 68”. To pojemne określenie, w którym zawiera się m.in. kryzys społeczny wywołany rozczarowaniem wobec komunistycznych władz i coraz mocniejszym ograniczaniem swobód obywatelskich, wewnętrzne walki w Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR), a przede wszystkim studenckie protesty i kampania antysemicka, która doprowadziła do masowej emigracji osób żydowskiego pochodzenia.

Zaczęło się od »Dziadów«

Punktem zapalnym było wystawienie „Dziadów” Adama Mickiewicza w reżyserii Kazimierza Dejmka. Spektakl, który miał premierę pod koniec listopada 1967 r. w Teatrze Narodowym w Warszawie, spotkał się z ostrą krytyką PZPR. Władze oceniły, że jest antyrosyjski i antyrządziecki – w istocie antyrosyjskie wątki dramatu wywoływały żywiołowe reakcje widzów. Dlatego Ministerstwo Kultury i Sztuki zdecydowało, żeby od 1 lutego zawiesić przedstawienie. To wywołało oburzenie części środowisk intelektualnych i protest studentów, którzy już 30 stycznia, po ostatnim spektaklu, skandowali niepodległościowe i wolnościowe hasła. Po tej demonstracji studenci Adam Michnik i Henryk Szlajfer powiedzieli o sprawie korespondenta francuskiego dziennika „Le Monde”, a wiadomość rozpowszechniło Radio Wolna Europa. 4 marca decyzją ministra oświaty i szkolnictwa wyższego Michnik i Szlajfer zostali skreśleni z listy studentów.

Ich wyrzucenie doprowadziło do buntu. Kilka tysięcy studentów zebrało się 8 marca na dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego na wiecu protestacyjnym, który został brutalnie stłumiony. To zapoczątkowało ogólnopolską falę protestów młodzieży i studentów, którzy – inspirowani reformami „praskiej wiosny” w Czechosłowacji – sprzeciwiali się brutalności i kłamliwej propagandzie.

Brutalne represje

Odpowiedzią władz były dotkliwe represje, a narzędziem propagandowa kampania nienawiści, w której antysemicki motyw odegrał główną rolę. Już w 1967 roku, kiedy Izrael wygrał w tzw. wojnie sześciodniowej z wspieranymi przez Sowietów państwami arabskimi, Władysław Gomułka, I sekretarz KC PZPR, publicznie nazwał polskich Żydów cieszących się z izraelskiego zwycięstwa „piątą kolumną”, oskarżając ich o działanie na szkodę państwa. W marcu 1968 roku władze znów sięgnęły do antysemickiego wątku, bo fakt, że niektórzy z uczestników protestów studenckich mieli żydowskie pochodzenie, dał pretekst do oskarżania ich o tzw. syjonizm. Propagandowy przekaz był taki: za protestami studenckimi stoją „imperialistyczni syjoniści” i „politycznie zbankrutowani” żydowscy komuniści. Choć Gomułka obłudnie zapewniał, że walka z „syjonizmem” to nie antysemityzm, to w samej partii rozpoczęła się antysemicka nagonka – do końca marca 1968 r. z PZPR wyrzucono ponad 8 tys. osób! Stanowiska straciło 80 funkcjonariuszy wysokiej rangi, w tym 14 ministrów. Zwolnienia dotknęły bezpiekę i milicję obywatelską, urzędy centralne i terenowe, administrację państwową, wojsko, media, oświatę, służbę zdrowia i środowiska naukowe.

Marzec zrobił ze mnie Żyda

Władze organizowały „antysyjonistyczne” wiece w miastach i zebrania w zakładach pracy, doprowadzając do fali czystek nie tylko w aparacie partyjnym, ale także w gospodarce i innych sferach życia. Kampania antysemicka trwała do połowy 1968 roku i uderzyła w całą społeczność żydowską w Polsce i jej instytucje.

• Władze organizowały „antysyjonistyczne” wiece w miastach i zebrania w zakładach pracy. Fot. materiały IPN

– Osobiście do 8 marca, gdy dostałem pałą na Krakowskim Przedmieściu, nie przykładałem wagi do tego, że jestem pochodzenia żydowskiego – wspominał Michał Bron, warszawiak, z wykształcenia historyk, który wyemigrował z Polski do Szwecji w stanie wojennym. – Wszystko, co kulturowo miałem w sobie, było tylko polskie. Nie miałem nic żydowskiego w sobie, poza pochodzeniem. Po marcu różne osoby zaczęły się rozglądać i dociekać, kto jest kim. Zdarzyło mi się w tramwaju czy w autobusie być wyzywanym od „Dajana” przez obce osoby. Marzec nie tylko ze mnie zrobił Żyda, ale niewykluczone, że z iluś tam osób zrobił niechętnych Żydom – stwierdził.

Kampania antysemicka wywołała falę emigracji osób pochodzenia żydowskiego, a także ludzi kultury i naukowców. Według różnych źródeł w 1968 roku z Polski wyjechało od 13 do 20 tys. osób. Żydowscy emigranci oraz ich współmałżonkowie, którzy nie byli Żydami, w celu uzyskania pozwolenia na wyjazd musieli podpisać podanie do Rady Państwa, w którym zrzekali się polskiego obywatelstwa. Zamiast polskich paszportów otrzymywali tzw. „dokumenty podróży”, które były ważne tylko na wyjazd z kraju, bez prawa powrotu. W urzędach celnych konfiskowano im większość dorobku życia, zabierano wszystko, co – według władz – stanowiło „dziedzictwo państwa polskiego”, m.in. archiwalne fotografie, dzieła sztuki, biżuterię, rodzinne pamiątki. Każdy mógł zabrać maksymalnie pięć dolarów, a pozostałą część swoich oszczędności trzeba było zdeponować w państwowych bankach, co w praktyce oznaczało przepadek tych pieniędzy.

(klm)

Korzystałem z materiałów POLIN Muzeum Historii Żydów Polskich

S P O R T

W niedzielę Memoriał K. Jungi

W najbliższą niedzielę na boisku w Stonawie zostanie rozegrana kolejna edycja Memoriału Karola Jungi – turniej piłkarskich drużyn oldbojów z udziałem Orłów Zaołzia w roli gospodarzy, a także zaprzyjaźnionych ekip Bielskich Orłów z Bielska-Białej i oldbojów klubu Korňa ze Słowacji. Początek wydarzenia z patriotycznym podtekstem o godz. 10.00. Turniej rozgrywany jest w celu upamiętnienia Karola Jungi – posła Księstwa Cieszyńskiego na Sejm Ustawodawczy w Warszawie, członka Plenum Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego oraz posła w Morawsko-Śląskim Zastępstwie Krajowym w Brnie.

(jb)

Skuhravý w miejsce Dvorníka

Fot. ARC, Banika Ostrawa

Nowym trenerem piłkarzy Banika Ostrawa został w środę Roman Skuhravý (na zdjęciu). 51-letni szkoleniowiec jeszcze niedawno ratował wspólnie z klubem 1. FC Slovácko pierwszoligową przynależność w barażach, podobnie jak Ostrawianie. Władze Banika niespodziewanie pożegnali się z bohaterem meczów barażowych, Josefem Dvorníkiem. – Podjęliśmy niełatwą decyzję. Dvorník wprawdzie w dużym stopniu przyczynił się do uratowania Chance Ligi, przejmując w najtrudniejszych czasach stery pierwszoligowej drużyny w kluczowych meczach barażowych, ale postanowiliśmy do nowego sezonu dać szansę Skuhravemu. To trener z dużym potencjałem – skomentował decyzję władz Banika dyrektor sportowy Lukáš Mikloško. Skuhravý, podobnie jak Dvorník, taktyki piłkarskiej uczył się już w czasach aktywnej piłkarskiej kariery. Karierę zakończył w barwach Viktorii Pilžno na pozycji obrońcy, wcześniej grał w Jabloncu, Ostrawie i Varnsdorfie. Podczas trenerskiej kariery prowadził takie kluby, jak Jablonec, Opawa, Dukla Praga i wspomniane Slovácko. – Cieszę się na nowe wyzwania. Baník jest rozpoznawalną, silną marką piłkarską, a ja chciałbym przyczynić się do tego, by w nowym sezonie ta marka znów liczyła się w walce o najwyższe trofeum – stwierdził nowy szkoleniowiec ostrawskiego klubu. (jb)

39 dni piłkarskiej zeglugi

Po raz pierwszy w trzech krajach, po raz pierwszy z rekordową liczbą drużyn (48) i rekordową liczbą meczy w ciągu 39 dni (104) – rozpoczęły w czwartek wieczorem naszego czasu piłkarski mundial w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i Meksyku zapowiada się ekscytująco. W polskich domach gorąco będzie jednak za sprawą występów innych drużyn niż Polski. Biało-czerwoni, podobnie jak chociażby reprezentacje Danii i Włoch, mistrzostwa świata obejrzą z oddali... swoich zamówionych już w marcu wczasów. Na łamach „Głosu” będziemy śledzić losy reprezentacji RC w grupie A. Dziś o godz. 4.00 Czesi na pierwszy ogień zmierzili się z Koreą Południową (www.glos.live).

Janusz Bittmar

Mundiał rozgrywany po raz pierwszy w trzech krajach zobowiązuje. Pod względem logistycznym przed nami chyba najtrudniejsze dni w dziejach futbolu. Organizatorzy nie pozostawili nic przypadkowi, a więc już na wstępie turnieju wszyscy narzekają na rygorystyczne kontrole, kolejki i drogie bilety. Jeśli chodzi o bilety, to rzeczywiście cena może zwalić z nóg, zwłaszcza w przypadku pojedynku najważniejszego – 19 lipca w finale w East Rutherford w oficjalnej sprzedaży FIFA bilet wahał się w granicach od 2030 do 6370 dolarów. W porównaniu z finałem meczu w fazie grupowej to prawdziwa kraina finansowej łagodności – spotkania z udziałem reprezentacji Republiki Czeskiej w fazie grupowej kosztują od 100 do 575 dolarów.

Największa, miliardowa publiczność, obejrzy mundial przed telewizorami, na platformach cyfrowych i w... pubach. Właściciele czeskich knajp zadeklarowali, że na mecze z udziałem ekipy Miroslava Koubka otworzą swoje podwoje już nad ranem, zgodnie z harmonogramem pojedynków w grupie A. Dziś o godz. 4.00 Czesi zmierzili się w meksykańskiej Guadalajarze z reprezentacją Korei Południowej (o efektach na naszej stronie internetowej www.glos.live), zaś następne dwa spotkania grupowe rozegrają przeciw drużynom narodowym Republiki Południowej Afryki (18 czerwca, 18.00, Atlanta) i Meksyku (25 czerwca, 3.00, Meksyk). Terminy dotyczy naszej strefy czasowej, a to oznacza, że oprócz pojedynku z RPA

● Do pierwszoplanowych postaci czeskiej drużyny należy pomocnik Tomáš Souček. Fot. MICHAŁ CHWIEDUK

pozostałe dwa mecze są idealnym prezentem dla „nocnych Marków”. Mistrzowskiego tytułu sprzed czterech lat w Katarze będzie bronić Argentyna. W jej kadrze nie zabrakło Lionela Messiego, który zagra w swoim szóstym mundialu, podobnie jak Portugalczyk Cristiano Ronaldo. Po raz szósty w kadrze narodowej na mistrzostwa świata znalazł się również bramkarz reprezentacji gospo-

darzy, Meksyku, Guillermo Ochoa, który jednak w dwóch turniejach był tylko rezerwowym. Awans na mundial 2026 wywalczyło czterech debiutantów. Są to drużyny Jordanii, Uzbekistanu, Republiki Zielonego Przylądka oraz najmniejszego w historii kraju w mundialu – Curacao, z liczbą mieszkańców zbliżoną do... Pilzna. Z bólem serca po raz kolejny mu-

KOMPLET UCZESTNIKÓW

Grupa A: Reprezentacja RC, Meksyk, RPA, Korea Południowa
Grupa B: Szwajcaria, Bośnia i Hercegowina, Kanada, Katar
Grupa C: Szkocja, Brazylia, Haiti, Maroko
Grupa D: Turcja, Paragwaj, USA, Australia
Grupa E: Niemcy, Ekwador, Wybrzeże Kości Słoniowej, Curacao
Grupa F: Szwecja, Holandia, Tunezja, Japonia
Grupa G: Belgia, Egipt, Iran, Nowa Zelandia
Grupa H: Hiszpania, Urugwaj, Republika Zielonego Przylądka, Arabia Saudyjska
Grupa I: Francja, Norwegia, Senegal, Irak
Grupa J: Austria, Argentyna, Algieria, Jordania
Grupa K: Portugalia, Kolumbia, Demokratyczna Republika Kongo, Uzbekistan
Grupa L: Chorwacja, Anglia, Ghana, Panama

Do fazy pucharowej mundialu awansują dwa pierwsze zespoły każdej z grup oraz aż osiem najlepszych zespołów z trzecich miejsc.

Igor Mitoraj – gigant w świecie sztuki XX wieku

Igor Mitoraj zaliczany jest do grona najwybitniejszych współczesnych rzeźbiarzy. Jego dzieła, często gigantyczne, stoją w Paryżu, Rzymie, Mediolanie, Lozannie, Londynie, Krakowie, Warszawie. – Rzeźby zachwycają w przestrzeni publicznej, wypełniają potrzebę piękna – powiedział prof. Antoni Janusz Pastwa.

Polska Agencja Prasowa

Igor Mitoraj (1944-2014) był jednym z najbardziej oryginalnych i interesujących polskich rzeźbiarzy, tworzącym poza granicami kraju. Większość życia spędził na Zachodzie, głównie we Francji i we Włoszech. Do kupna domu w Pietrasanta, we włoskiej stolicy marmuru, miasta rzeźbiarzy, gdzie tworzył m.in. Michał Anioł, namówił Polaka kolumbijski rzeźbiarz Fernando Bolero, jeden z najdroższych artystów współczesnych świata. Włoską pracownię artysta uważał za swoje miejsce na ziemi. „Polakiem o włoskim sercu” nazwała artystę Agnieszka Stabro, autorka beletryzowanej biografii twórcy.

Mitoraj krążył po świecie; zanim osiadł w Pietrasanta, mieszkał w Paryżu, próbował osiedlić się w Meksyku, by poznać sztukę Azteków i podróżował po Grecji, studiując antyczne dzieła sztuki. Antyk bowiem był jednym z głównych źródeł inspiracji artysty.

Właśnie tworząc swoje rzeźby odwoływał się wprost do mitologii lub historii Grecji i Rzymu, niekiedy było to już widoczne w tytule samego dzieła: Ikar, Centauro, Eros, Mars, Gorgona, Paesaggio. Artysta przywołując piękno i idealne proporcje rzeźb klasycznych, jednocześnie je reinterpretował.

Powinnością zachwycać się rzeźbą...

To nadawanie współczesnego rysu przybierało dramatyczne formy. Posągi jakby wyjęte z harmonii antyku bywały przez artystę umyślnie „okaleczane”. Ich splekana i uszkodzona powierzchnia miała umysławiać odbiorcy niedoskonałość ludzkiej natury i kruchość ludzkiego losu.

– Jego sztuka, jego rzeźby nawiązują do antyku, do sprawdzonej formy. To jest forma piękna, co do tego nie ma wątpliwości. On dodał do niej własny, Mitorajowski ryt. Czasem mu się wyrzeka, że to greckie. A to nie jest greckie jednak, tylko Mitorajowskie. Moim zdaniem on wypełnił potrzebę piękna. Zachwycały się piękną architekturą, powinniśmy zachwycać się także rzeźbą w przestrzeni publicznej – powiedział prof. Antoni Janusz Pastwa z warszawskiej ASP, rzeźbiarz, pedagog.

Styl Mitoraja jest obecnie rozpoznawany przez miłośników sztuki na całym świecie. Elementem charakterystycznym prac Mitoraja są usta, które zawsze mają kształt ust autora i stanowią nieformalny „podpis” rzeźbiarza na dziele.

Bielsko-bialski wątek w życiorysie Igora Mitoraja

Igor Mitoraj urodził się w 26 marca 1944 w Oederan w niemieckich

● Igor Mitoraj z charakterystyczną dla siebie rzeźbą. Zdjęcia: ARC

Rudawach jako syn Zofii Makiny, deportowanej polskiej robotnicy przymusowej i francuskiego jeńca wojennego, oficera Legii Cudzoziemskiej. Po zakończeniu wojny matka rozstała się z ojcem Igora i wraz z synem powróciła do Polski, do swoich rodziców. Dzieciństwo i młodość Igor spędził w wsi Grojec, koło Oświęcimia. W 1948 r. matka wzięła ślub z Czesławem Mitorajem – po nim jej syn przejął nazwisko. Po ukończeniu Liceum Plastycznego w Bielsku-Białej wstąpił w 1963 r. na Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie studiował malarstwo pod kierunkiem Tadeusza Kantora. „Kantor nie uczył sztuki, tylko patrzenia na sztukę” – wspominał mistrza Mitoraj.

W 1968 r., po studiach wyjechał do Paryża studiować w Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts. Skupił się tam na malarstwie i grafice. W 1976 r. miał wystawę kilku niewielkich odlewów rzeźb w galerii La Hune w Dzielnicy Łacińskiej. – W dniu otwarcia tej pierwszej wystawy Mitoraj czuł nie tylko podniecenie, ale i obawę, musiał przecież zapłacić rachunek w odlewni. Na szczęście wszystkie prace sprzedano. Jak później mówił: „miałem poczucie, że jestem rzeźbiarzem. Że rzeźba jest moim przeznaczeniem – napisało na portalu Niezła Sztuka.

Już jako rzeźbiarz w 1977 r. otrzymał propozycję przygotowania wy-

stawy dla galerii ArtCurial w Paryżu, prowadzonej przez bratanka ówczesnego prezydenta Francji, Mitteranda. By przygotować prace do tej wystawy, Mitoraj wyjechał na rok do centrum artystycznych odlewni pracujących w brązie oraz kamieniarzy pracujących w marmurze w Pietrasanta, we Włoszech. Tam powstały pierwsze brązy Mitoraja oraz pierwsze monumentalne rzeźby z białego karraryjskiego marmuru.

Rzeźby, które pojawiają się same
 Po latach w jednym z wywiadów Mitoraj powiedział: „Kiedy zaczynam odczuwać potrzebę tworzenia, rzeźby pojawiają się we mnie same, ja zaś staję się narzędziem czy, inaczej mówiąc, medium, za którego pośrednictwem nabierają one kształtu, stają się realnym bytem”. Artysta zawsze zaznaczał, że rzeźba dla niego to nie kariera czy praca, ale całe życie.

Od momentu wystawy ArtCurial rzeźby i rysunki Igora Mitoraja pokazano na 120 wystawach indywidualnych na całym świecie. Jego prace znajdują się w kilkudziesięciu muzeach, fundacjach i siedzibach największych korporacji na świecie; rzeźby, często gigantyczne, stoją w reprezentacyjnych punktach wielu miast – m.in. w Paryżu na La Defense oraz w Rzymie, Mediolanie, Lozannie, Londynie, Krakowie, Scheveningen koło Hagi, w USA i Japonii.

Twórca wszechstronny

Obok rzeźby miał wiele innych zainteresowań; kochał muzykę i był wytwórcą markowej oliwy, która pochodziła z jego upraw. Nazwał ją „Sekretne przejście”. „Przekraczając próg domu, gość artysty od razu znajdował się w kuchni – nie przypadkowo. Rzeźbiarz uwielbiał

włoskie smaki – a najbardziej oliwę, tę mętną i z kawałkami oliwek. Sam miał niewielki gaj oliwny z wiekowymi drzewkami i co roku produkował jej 700 litrów. Ten dom pełen był także książek, obrazów kolegów po fachu, gipsów i jego własnych rzeźb. Znaleźć można tam było zarówno ostatnie prace, jak i jedne z pierwszych – był z nimi związany tak mocno, że szukał ich na aukcjach i licytował” – napisano na portalu Niezła Sztuka.

5 października 2005, podczas uroczystości w krakowskim magistracie został uhonorowany przez ówczesnego ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis.

24 kwietnia 2012 r. „za wybitne zasługi dla polskiej i światowej kultury, za osiągnięcia w pracy twórczej i artystycznej” został przez prezydenta Bronisława Komorowskiego odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski; uroczystość uhonorowania odbyła się 3 maja 2012.

Igor Mitoraj zmarł 6 października 2014 roku w szpitalu w Paryżu w wieku 70 lat. Przyczyną śmierci wybitnego rzeźbiarza były poważne problemy zdrowotne, z którymi zmagał się od dłuższego czasu. Rzeźbiarz został pochowany na cmentarzu w Pietrasanta we Włoszech.

W sobotę w Pietrasancie otwarto Museo Mitoraj.

Wniebowzięci

Niedziela 14 czerwca, godz. 23.30

PIĄTEK 12 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Dłaczego krowa... Małpy **6.30** Prywatne życie zwierząt **14.** Koty, kotki, kotecki **7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 3. Niemcy. Dolna Saksonia **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Kresowe grody i rody **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Polacy światu. Ludwik Kmicie-Skrzyński **12.10** Ja wam pokażę! (s.) **13.50** Polonia 24 Tygodnik **15.00** Słowo daję! Język emocji (mag.) **15.10** Wszystkie przed nami (s.) **15.40** Gwiazdy opolskich kabaretów. Kabaret Ani Mru-Mru **16.00** Irena Santor. Magiczny jeden krok **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.30** Teleexpress **18.15** Górna półka smaku (mag.) **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Portret własny **20.10** Program informacyjny **20.50** Echo serca (s.) **21.40** Na sygnale (s.) **22.40** Moje przeboje **23.15** Dziennik regionów **23.40** Matki, żony i kochanki (s.).

SOBOTA 13 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Serial Love wspomnienia. Monika Mazur **6.30** Kulturalni **7.15** Turystyczna jazda **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Wilczy apetyt. Rabarbar **11.30** Podróż z historią. Rozmowy z Wartburgiem (s.) **12.05** Gruby (s.) **13.15** UNESCO. Skarby Polski. Historyczne Centrum Warszawy **13.45** Echo serca (s.) **14.35** Na sygnale (s.) **15.35** Okrasa łamie przepisy. Smaki Opolszczyzny **16.05** Leśni mocarze **17.05** Ja wam pokażę! (s.) **17.55** Teleexpress **18.20** Wojna domowa (s.) **19.30** Muzyczne N.A.J. Wojciech Młynarski **20.10** Program informacyjny **20.50** Zatoka śpiewów (s.) **21.40** Miłość jak miód (komedia) **23.25** Tylko jeden skocz. Kabaret Ani Mru-Mru **23.45** Laskowik & Malicki - niedziela wieczór.

NIEDZIELA 14 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Serial Love wspomnienia. Mateusz Pawłowski **6.30** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Leśni mocarze **8.25** Pytanie na śniadanie **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 3. Dolna Saksonia **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.50** Słowo na niedzielę **13.00** Transmisja mszy świętej z bazyliki kolegiackiej Wniebowzięci Najświętszej Marii Panny w Uniejowie **14.15** Janosik (s.) **16.00** Niedziela z... twórczością Zbigniewa Wodeckiego **16.45** Top 3 Marka Sierockiego. Budka Suflera **17.05** Ja wam pokażę! (s.) **17.55** Teleexpress **18.15** Kabaretomania **19.10** 63. KFPP w Opolu - Autobiografia. Jubileusz Bogdana Olewicza (koncert) **20.10** Program informacyjny **20.50** Komisarz Alex **22** (s.) **21.40** Świat w obłokach - muzyczny spadkobierca Marka Grechuty (koncert) **23.30** Wniebowzięci (komedia).

PONIEDZIAŁEK 15 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Dłaczego krowa... Kotki **6.30** Przystań nad Biblią. Księga Judyty **7.00** Gwiazdorska kuchnia Ani 3 (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Polskie opowieści **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Myśliciele - sylwetki polskie. Wojciech Dziędaszyski **12.10** Blondynka 4 (s.) **13.50** Pięknie przyprawiONA. Zdrowe słodycze (mag.) **14.10** Kulturalni **15.00** Słowo daję! Kiedy postawić kropkę lub przecinek **15.10** Kiedyś to było... **15.40** Hity i historie gwiazd. Karin Stanek **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęcia (s.) **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.30** Teleexpress **18.15** Słownik polsko@polski

(talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Portret własny **19.15** Laskowik & Malicki **20.10** Program informacyjny **20.50** Czas honoru. Powstanie **21.45** Królowa Bona (s.) **22.45** To jest grane (pr. muz.) **23.15** Dziennik regionów **23.40** Kod bezpieczeństwa (mag.).

WTOREK 16 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Dłaczego krowa... Meduza **6.30** Pożyteczni.pl (mag.) **7.00** Rączka gotuje (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Opowieści z Greenpointu **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Polacy światu. Stanisław Michał Jankowski **12.10** Komisarz Alex **22** (s.) **13.05** Ranczo **2** **14.00** Kod bezpieczeństwa (mag.) **14.30** Moda na język polski. Centralny Okręg Przemysłowy **15.00** Myśliciele - sylwetki polskie. Paweł Popiel **15.10** To działa. Polskie innowacje bez granic **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęcia (s.) **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.30** Teleexpress **18.15** Oko na Wschód **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie **19.15** Laskowik & Malicki **20.10** Program informacyjny **20.50** Wiedźmin. Człowiek - pierwsze spotkanie (s.) **21.45** Ojciec Mateusz. 2 (s.) **22.40** Tygodnik Moralnego Niepokoju - The Best of (pr. rozr.) **23.15** Dziennik regionów **23.40** Halina Konopacka.

ŚRODA 17 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Dłaczego krowa... Krokodyl **6.30** Przyrodnik na tropie **7.00** Okrasa łamie przepisy. Smaki Opolszczyzny **7.35** W krainie kamieni i ław. Polacy na Islandii **8.25** Pytanie na śniadanie **11.30** Polacy na ratunek Żydom. Rodzina Jarosław **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Polacy światu. Lucjan Kornogold **12.10** Wiedźmin. Człowiek - pierwsze spotkanie (s.) **13.05** Giganci nauki. Polska nauka w dobie Oświecenia (teleturniej) **14.00** Taniec z rosyjskim niedźwiedziem, część 3 (film) **15.00** Słowo daję! Deklaracja prostego języka **15.10** Zakochaj się w Polsce. Bolesławiec (186) **15.35** 20 x 20 lat TVP Kultura. Wiesław Myśliwski **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęcia (s.) **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.30** Teleexpress **18.15** Adampol - polska wieś nad Bosforem (reportaż) **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Portret własny **19.15** Laskowik & Malicki **20.10** Program informacyjny **20.50** Dom nad rozlewiskiem (s.) **22.35** Rozmowy z bazyliki kolegiackiej Wniebowzięci Najświętszej Marii Panny w Uniejowie **23.15** Dziennik regionów **23.40** Tamte lata, tamte dni. Filip Bajon (mag.).

CZWARTEK 18 CZERWCA

6.00 Dziennik regionów **6.20** Dłaczego krowa... Panda ruda **6.30** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Jedzenie ma znaczenie (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Stacja innowacji **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Polacy światu. Brunon Edward Paprocki **12.10** Dom nad rozlewiskiem (s.) **13.50** Daję słowo - Maciej Orłós **2** **14.40** Turystyczna jazda (mag.) **15.00** Słowo daję! Język młodzieżowy **15.10** Tamte lata, tamte dni. Filip Bajon **15.40** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.10** Rozrywka retro. Na festiwalowej scenie - Anna Jantar **16.30** Barwy szczęcia (s.) **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.30** Teleexpress **17.50** Teleexpress Extra **18.15** UNESCO. Skarby Polski. Zamość - Stare Miasto **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Portret własny **19.15** Ranczo 2 (s.) **20.10** Program informacyjny **20.50** Korona Gór Polski. Turbacz **21.20** Polonia 24 Tygodnik **22.25** Profilera Jastrzę **23.15** Dziennik regionów **23.40** Taniec z rosyjskim niedźwiedziem, część 3. ▲

Zgoda na ekshumacje w Ostrówkach

Instytut Pamięci Narodowej otrzymał potwierdzenie, iż Ministerstwo Kultury Ukrainy wydało zgodę na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych w Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej w powiecie lubomelskim na Wołyniu.

4 czerwca 2026 r. otrzymaliśmy potwierdzenie, że Ministerstwo Kultury Ukrainy wydało zgodę na przeprowadzenie przez Instytut Pamięci Narodowej prac ekshumacyjnych w Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej w powiecie lubomelskim na Wołyniu – podkreślił Instytut Pamięci Narodowej we wpisie na platformie X.

Przypominano, że w kwietniu teren badali specjaliści z IPN przy współpracy pracowników Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, ukraińskiego partnera instytutu przedsiębiorstwa „Wołyńskie Starożytności”, oraz przy udziale przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ich wyniku odnaleziono dwa masowe groby i jeden pojedynczy.

„Na tej podstawie w maju złożyliśmy do władz Ukrainy wniosek o wyrażenie zgody na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych i poszukiwawczych w tych dwóch nieistniejących już dzisiaj miejscowościach” - przekazał IPN.

Jak zaznaczono, zamieszkiwała je ludność polska, która 30 sierpnia 1943 r. padła ofiarą akcji pacyfikacyjnej UPA, w wyniku której śmierć poniosło ponad 1000 osób. „W mieście tym w latach 1992, 2011 oraz 2015 prowadzono prace ekshumacyjne.

● Polski cmentarz w Ostrówkach w obwodzie wołyńskim. Fot. TVP Polonia

Odnaleziono i godnie pochowano szczątki 674 osób. Obecne prace mają na celu odnalezienie kolejnych ok. 350 ofiar zbrodni popełnionych na Polakach przez ukraińskich nacjonalistów” - czytamy.

Portal Przystanek Historia podaje, że tego dnia „obydwie wsie oraz ponad 30 innych miejscowości w pow. lubomelskim zostało spalonych, a ludność polska wymordowana przez oddziały OUN-UPA”, a „historycy obliczają, iż zginęło wtedy ok. 2,5 tys. Polaków”.

IPN złożył w maju wniosek do władz Ukrainy o wyrażenie zgody na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych w Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej na Wołyniu. Podkreślono, że to pierwsza zgoda na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych ofiar Zbrodni Wołyńskiej wydana na podstawie wniosku złożonego przez IPN.

– Chodzi o teren dawnej wsi Hołosko Wielkie (obecnie ulica Warszawska we Lwowie), gdzie pochowani są żołnierze Wojska Polskiego polegli w 1939 roku, a także o miejsca pochówku mieszkańców dawnych wsi Ostrówki i Wola Ostrowiecka (obecnie gmina wiejska Riwne w rejonie kowelskim obwodu wołyńskiego), którzy tragicznie zginęli w sierpniu 1943 roku – powiedział szef UINP.

(PAP)

Cała Polonia śpiewa

W dniach 24–26 lipca 2026 roku Opole i Gogolin ponownie staną się stolicą polonijnej piosenki. Odbędzie się tam IX Polonijny Festiwal Polskiej Piosenki „Opole 2026” – największe w Polsce wydarzenie muzyczne adresowane do artystów polskiego pochodzenia mieszkających poza granicami kraju. W tegorocznej edycji udział weźmie ponad 20 zespołów, grup i wykonawców indywidualnych reprezentujących 12 krajów europejskich, a także Kazachstan. Festiwal od lat tworzy wyjątkową przestrzeń spotkania Polonii z Ojczyzną poprzez muzykę, język i wspólne dziedzictwo kulturowe.

Tegoroczną edycję poprzedzą dziesięciodniowe Warsztaty Wokalne dla młodzieży polonijnej. Ich uczestnicy będą doskonalić umiejętności wokalne pod kierunkiem doświadczonych instruktorów, poznają różnorodne techniki śpiewu, zasady prawidłowej emisji głosu, dykcję oraz elementy kreowania scenicznego wizerunku. Ważnym elementem programu będą także zajęcia praktyczne z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu nagłośnieniowego i mikrofonów, realizowane w profesjonalnym studiu nagrań.

● Oficjalny plakat wydarzenia. Fot. mat. prasowe

Wspólnie jest wyjątkiem konkursowa rywalizacja, ale przede wszystkim budowanie więzi między środowiskami polonijnymi, wymiana doświadczeń artystycznych oraz umacnianie poczucia wspólnoty narodowej.

Zarówno IX Polonijny Festiwal Polskiej Piosenki „Opole 2026”, jak i poprzedzające go Warsztaty Wokalne uzyskały dofinansowanie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach konkursu „Senat – Polonia. Opieka nad Polonią i Polakami za Granicą”. Patronat nad wydarzeniem objęła Marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – Zarząd MK PZKO Park Sikory zaprasza członków i sympatyków koła na prelekcję Janiny Hławiczki pt. „Laos”, która odbędzie się w piątek 19 czerwca o godz. 17.00 w salce nr 4 Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Cz. Cieszyń (wejście główne).

▲ Międzygeneracyjny Uniwersytet Regionalny zaprasza na kolejne spotkanie pt. „Ciekawostki dendrologiczne brzegów Olzy” we wtorek 16 czerwca. Prelegentem jest Stanisław Kaweck, a spotkanie będzie miało formę spaceru wzdłuż Olzy. Zbiórka uczestników przed głównym wejściem do Ośrodka Kultury „Strzelnica”.

KARWINA-FRYSZTAT – Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza w środę 17 czerwca o godz. 17.00 w ramach wystawy obrazów „Znikąd do teraz” na spotkanie z jej autorką, Iwoną Pomianowską, do budynku biblioteki na Rynku Masaryka. Wstęp wolny.

KLUB 99 – Zaprasza na wycieczkę na Ochodzitę we wtorek 16 czerwca: wyjazd jest z Karwiny o 9.30. Trasa do granicy: Stonawa-Urząd Gminy 9.40, Olbrachcice-Dom Rob. 9.50, Hawierzów-Dw. aut. 10.10, Trzyniec-Urząd Miasta 10.35, Bystrzyca-St. ben. MOL 10.45, Gródek (na żądanie) 10.50, Jablonków-Dw. aut. 11.00. Dalej kierunek Bukowiec. Na przystanki proszę przyjść trochę wcześniej.

ORŁOWA-LUTYNIA – MK PZKO zaprasza na tradycyjne Wianki w sobotę 20 czerwca o godz. 16.00 do ogrodu Domu PZKO. W programie: „Niezapominajki”, DJ Richard Mračna, smaczna kuchnia domowa, loteria.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 16 czerwca na letnią wycieczkę w Beskid Śląski – z Przelęczy Salmopolskiej, przez Malinowską Skałę i Skrzyczne, do Szczyrku – 14 km, przewyższenie +462 m, -870 m. Dojazd autobusem: Cieszyn (przystanek Kolejowa) o 8.00 na Przelęcz Salmopolską 9.10. Powrót autobusem ze Szczyrku (przystanek Centrum) o godz. 17.00 do Cieszyna przystanek Kolejowa o 18.35. Wcześniej przywrót jest możliwy z przesiadką w Bielsku-Białej – około godz. 14.30, 15.50, 16.20. Prowadzi Wiesław Jasiński, tel. 737 318 650.

OFERTY

MAŁOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, blachowanego dachu, papy, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki.

GŁ-123

ŻYCZENIA

13 czerwca obchodzi znaczny jubileusz **pani ANNA MACOSZKOWA** z Bystrzycy

Z tej okazji składamy Ci, Babciu, życzenia wszystkiego dobrego, zdrowia, szczęścia, uśmiechu na co dzień. Jednocześnie dziękujemy za wszystkie lata wsparcia, mądrości i miłości.

Najbliżsi na czele z prawnuczkami.

GŁ-308

WSPOMNIENIA

Kto był kochany, nigdy nie jest zapomniany.

Dnia 12 czerwca mija 30. rocznica zgonu naszej Kochanej Matki

śp. ZOFII BAŁON

O chwilę wspomnień proszą córki z rodzinami.

GŁ-306

PROFESJONALNE CZYSZCZENIE-MALOWANIE dachów i elewacji wszystkich rodzajów.

Tel. 776 051 335, 608 544 982.

www.nater-strech.cz.

GŁ-132

SZUKAM PRACY w przedszkolu na stanowisku asystenta pedagoga lub niarki. Tel. 736 520 453, e-mail: brigita.gilova@seznam.cz.

GŁ-226

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawy pt. „Jan Glajcar, polski działacz narodowy z Sibiry”, „Profesor Józef Buzek, statystyk, ekonomista i działacz społeczno-polityczny”, „Wincenty Witos (1874-1945)”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy: wystawa pt. „Helena Knabówna (1894-1945)”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.

KARWINA-FRYSZTAT, BIBLIOTEKA REGIONALNA, Oddział Literatury Polskiej, Rynek Masaryka: do 30. 6. wystawa obrazów pt. „Znikąd do teraz” autorstwa Iwony Pomianowskiej. Ekspozycja będzie czynna w budynku biblioteki w godzinach otwarcia (patrz na www.rkka.cz).

WAŻNE INFORMACJE

- ☑ Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- ☑ Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- ☑ Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- ☑ Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

WSPOMNIENIA

Dnia 13 czerwca i 19 czerwca minie 4. rocznica śmierci naszych Kochanych Rodziców

śp. JÓZEFA i GERTRUDY KAWULOKÓW z Łomnej Dolnej

Z szacunkiem i miłością wspominają synowie z rodzinami.

GŁ-260

Kto w pamięci i sercach żyje, nie umiera.

Dnia 11 czerwca minęła 35. rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił

śp. KAROL KRAINA

z Hawierzowa-Suchej

O chwilę wspomnień proszą córka Wanda oraz wnuczki Grażyna i Renata z rodzinami.

GŁ-295

...a w sercu pozostanie tęsknota, smutek, żal...

W dniu 19 czerwca minie 22. rocznica, kiedy ucihło szlachetne serce naszej Kochanej Mamy, Babci i Teściowej

śp. ANNY KUBIK z domu Krzyżanek

12 czerwca przypominamy sobie 85. rocznicę Jej urodzin. Z miłością i szacunkiem wspominają córki z rodzinami.

GŁ-309

Jest coś, co śmierci się opiera, to pamięć – ona nie umiera.

Dziś, 12 czerwca 2026, mija 14. rocznica tragicznej śmierci

śp. EDWARDA NOŻKI

z Łąka

Z miłością i szacunkiem wspominają żona, syn i córka z rodzinami.

GŁ-303

REKLAMA

Cukiernia & Piekarnia Wisłanka
Malinka 41C, 43-460 Wista

Wysyłamy kurierem!
O Wistanka.pl

Kotłocze wiślańskie • Kelo pieczywo
Wyroby cukiernicze • Torty
Paczki prezentowe! Weselowe
Stodki catering • Dostawa do domu
Sklep online
Tradycyjny smak i receptura z party beskidów

+48 531 820 000
+48 338 555 646
zamowienia@wislanka.pl

DO WIZYTY DO JABŁONKÓW!
SZCZEGÓŁY USTĄPIŃ
INDYWIDUALNE

GŁ-242

Znajdź nas na Facebooku

Dachy – remonty, dachy płaskie, kominy, balkony, tarasy

Tel. +48 601 532 642

GŁ-268

PROGRAM TV

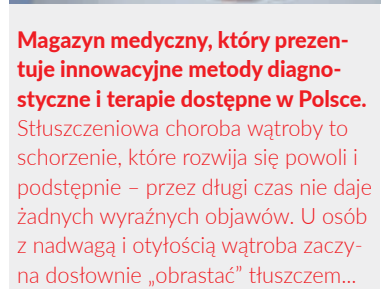
PIĄTEK 12 CZERWCA

TVP 1

6.00 Akacjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Welon, fura i brawura (reality show) **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.20** Ranczo 5 (s.) **10.15** Komisarz Alex 5 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 13 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.45** Magazyn rolniczy **13.00** Natura w Jedyńce. Dzikie imperium. Słonie indyjskie z Prowincji Yunnan **14.05** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy (mag.) **18.25** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, pogoda, sport **20.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Kanada - Bośnia i Hercegowina **23.35** Biały Potok (komedia).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Matylda Wullert (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

11.55 Operacja zdrowie

12.00 Rodzinka.pl (s.) **12.35** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Rodzinka.pl (s.) **20.40** Świat w obłokach - muzyczny spadokobiercy Marka Grechuty (koncert) **22.40** 63. KFPP w Opolu - Autobiografia. Jubileusz Bogdana Olewicza **23.45** Raz na milion lat - piosenki zespołu Republika (koncert).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Warszawa - Piccownia **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Kuchenne rewolucje. Płock. U Mariusza **12.35** Kuchenne rewolucje. Kalinowiec - Schabowy i spółka **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **19.50** Uwaga! **20.00** Diuna. Część druga (film SF) **23.35** Zakonnica 2 (horror Wielka Brytania/USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu polsat **11.30** Gliniarze (s.) **14.00** Siatkówka mężczyzn. Liga Narodów: Japonia - Polska **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Piraci z Karaibów. Skrzynia umarlaka (film USA) **23.10** Znak (thriller SF, USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Serce (s.) **10.00** Bułeczki z rana **10.35** Opowiadaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.20** Pierwsza republika (s.) **14.15** W nowym świetle **14.35** Na tropie **15.00** Reporterzy **15.45** Heleniny **16.00** Uśmiechy J. Langmajera **16.35** Łopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Opowiadaj (s.) **21.10** Wszystko-party **22.05** Hercule Poirot (s.) **23.50** Inspektor Candice Renoir (s.) **0.45** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zwierzęca odyseja **9.25** Dziesięć wieków architektury **9.40** Niesamowita Japonia **10.30** Żelazna kurtyna **11.35** Prąd Humboldta **12.30** Śladami Jakuba Grossmanna **13.35** Znane i nieznane historie czeskich zamków **14.05** Tajemnice II wojny światowej **15.00** Głosy dnia D **16.00** Żyjesz tylko 2x **16.25** Pojedyniek tytanów **17.20** Kiedy piłka nożna zabiera głos **17.45** Piękne kraje z lotu ptaka **18.40** Terapia (s.) **19.05** Cyber-tabu

19.10 Granica w sercu

19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Męska sprawa (film) **21.40** Nagroda (film) **23.55** Kadet Roussele (film) **1.40** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.35** Buldog z Poděbradów (s.) **10.45** Dr House (s.) **11.40** Oto Oneplay **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się zżonami **16.55** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Mareczku, podaj mi pióro **20.20** Mareczku, podaj mi pióro (film) **21.50** Terminator Salvation (film) **0.15** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.50** M.A.S.H. (s.) **9.00** Ognisty kurczak (s.) **10.20** Polabi (s.) **11.40** Agenci NCIS (s.) **13.30** Show Jana Krausa **14.35** Incognito **15.40** Tak jest, szefie! **16.50** Are You The One? **17.55** Nakryto do stołu **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **23.50** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

SOBOTA 13 CZERWCA

TVP 1

5.50 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.20** Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie (mag.) **8.20** Pełnosprawni (mag.) **8.50** Ranczo 5 (s.) **9.45** Komisarz Alex 5 (s.) **10.40** Ojciec Mateusz 13 (s.) **11.40** Natura w Jedyńce **12.30** Fascynujące miejsca. Fascynująca Szwajcaria - Jezioro Maggiore **13.00** Gwiazdy w południe. Zaproszenie dla rewolwerowca (western USA) **14.45** Okrasa lamie przepisy. Wrocławski bigos **15.20** Rozmowy na medal. Andrzej Stręłau (mag.) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Rolnik szuka żony 12 **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz grupy B. Katar - Szwajcaria **23.30** Trzy sekundy (film sensacyjny).

TVP 2

6.25 M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.20** Górna półka smaku (mag.) **11.55** Zmiennicy (s.) **13.00** Panna młoda (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2026. Ralph Kaminski **16.15** Na dobre i na zle (s.) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.45** Wyższa Szkoła Jazdy (mag.) **19.10** Słowo na niedzielę **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** 63. KFPP w Opolu - Superjedyndki (koncert) **22.05** Gabi Drzewiecka zaprasza (talk-show) **23.00** 63. KFPP w Opolu - Hip-hop. Jedno podwórko **2.35.00** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Brazylia - Maroko.

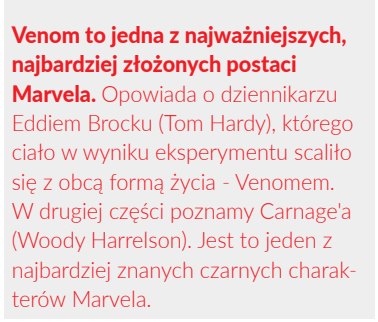
TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Pogromcy chaosu (pr. rozr.) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.35** Na Wspólnej (s.) **13.35** Młode gliny (s.) **14.40** Mała Wielka Stopa (film anim.) **16.30** Indiana Jones i świątynia zagłady (film przygodowy USA) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.00** Dzień Matki (komedia USA) **22.30** Weselne przeznaczenie (komedia romantyczna).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **12.00** Dziennik cwaniaczka 2 (komedia USA) **14.20** Toy Story 2 (film USA) **16.20** 7 rzeczy, których nie wiecie o facetach (komedia polska) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda

23.25 Venom 2. Carnage (film SF, Chiny/USA)

18.55 Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Wilcze prawo (s.) **21.30** SOWA 2026 **22.35** Wydział kryminalny (s.) **0.50** Ostatni pojedynek (film).

TVC 1

6.00 Co umiały nasze babcie **6.25** Łopatologicznie **7.15** Rura wydechowa **7.30** O odwaznej Korduli (bajka) **8.00** Eliza i jej rodzina (s.) **9.05** Uśmiechy Heleny Růžickowej **9.45** Gejzer **10.20** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii. Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Śpiący królówicz (bajka) **13.50** Godzina spełnionych marzeń (bajka) **14.45** Dzikie łabędzie (bajka) **15.25** Księżyc z fajką (film) **16.40** Hercule Poirot (s.) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Cuda natury **21.25** Wszystko-party **22.20** Pr. rozrywkowy **23.05** Komisarz Montalbano **0.55** Śladami gwiazd.

TVC 2

6.00 Zwierzęca odyseja **6.50** Ostatnie raje natury **7.45** Odkrywanie smaków z Gordonem Ramsey'em **8.35** Na rowerze po Czechach **8.45** Francuskie megaprojekty **9.40** Lotnicze katastrofy **10.25** Narodowe skarby **10.50** Bóbr, rzeczny superbohater **11.45** W nowym świetle **12.05** Babel **12.35** Wiadomość od Jana Schmida **12.50** William i Harry: nieznanne fotografie **13.45** Był sobie złodziej (film) **15.30** Błękitna krew **16.25** Europa z lotu ptaka **17.10** Cudowna planeta **18.05** Świat zwierząt **19.00** Zadeptane projekty **19.20** Żyjesz tylko 2x **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Tak niewielu (film) **22.05** Dwoch Jake'ów (film) **0.20** Jan Koller - historia zwykłego chłopaka.

NOVA

6.20 Przygody Berniego (s. anim.) **6.30** Karate owca (s. anim.) **6.45** Zig i Sharko (s. anim.) **7.00** Lodowiec (s. anim.) **7.50** Weekend **9.15** Nie bój się o mnie (s.) **10.30** Pościg: wydanie specjalne **11.55** Za pięć minut dwunasta **13.00** Johnny English Reaktywacja (film) **15.05** Gliniarz w przedszkolu (film) **17.30** Krokodyl Dundee (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Super-pościg **21.50** Dziedzictwo Burne'a (film) **0.40** Był sobie gliniarz (film).

PRIMA

6.15 M.A.S.H. (s.) **7.45** Podróż z tatą **8.30** Autosalon.tv **9.35** Inocynito **10.40** Wilcze prawo (s.) **12.00** Wydział kryminalny (s.) **13.25** Pierścionek (film)

15.25 Piraci z Karaibów: Na krańcu świata (film)

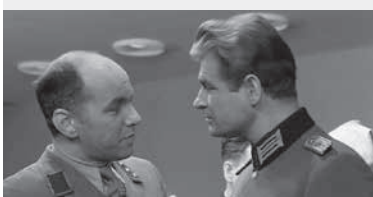
18.55 Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Wilcze prawo (s.) **21.30** SOWA 2026 **22.35** Wydział kryminalny (s.) **0.50** Ostatni pojedynek (film).

NIEDZIELA 14 CZERWCA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień

8.35 Stawka większa niż życie. Hotel Excelsior (s.)

11.55 Ojciec Mateusz 13 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem (mag.) **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Portret kapłana. Ks. Leszek **13.05** BBC w Jedyńce. Planeta zmian **2.14.10** Dom (s.) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Żona dla Polaka (reality show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 16 (s.) **21.20** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Holandia - Japonia.

TVP 2

5.50 Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Australia - Turcja **8.25** Pytanie na śniadanie **11.25** Tamte lata, tamte dni. Artur Barciś (mag.) **11.55** 63. KFPP w Opolu - Superjedyndki (koncert) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2026. Ich Troje **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Harald i Sonja (s.) **18.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Niemcy - Curaçao **19.40** 63. KFPP w Opolu - Kiedy mnie już nie będzie... **22.20** Cafe Fogg.

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Bez kompleksów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.10** Ugotowani **13.25** Wredne dziewczyny 2 (komedia USA) **15.35** Starcie tytanów (film fantasy USA 2010) **17.55** Kuchenne rewolucje. Włocławek **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Indiana Jones i ostatnia krucjata (film przygodowy) **22.25** Sherlock Holmes. Gra cieni (film kryminalny USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.00** Siatkówka mężczyzn. Liga Narodów: Ukraina - Polska **9.25** Halo tu Polsat **11.30** Piotruś Królik 2. Na gigantcie (film przygodowy) **13.15** Daleko jeszcze? (komedia USA) **15.30** Piraci z Karaibów. Skrzynia umarlaka (film USA) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Zadra (film muzyczny) **22.05** Tylko nie ty (komedia romantyczna).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Czerwony i czarny (film) **8.05** Śpiąca królewna (bajka) **8.25** Bułeczki z rana **8.55** Łopatologicznie **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Dynastia Nowaków (s.) **12.00** Niedzielną debata **13.00** Wiadomości

13.05 Pająk o szmaragdowych oczach (bajka)

13.45 O białej łani (bajka) **14.15** Mężczyźni na spalonym (film) **15.50** Interes życia (film) **17.20** Karetka (s.) **18.25** Co umiały nasze babcie **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Sprawa dwóch żon (film) **21.30** Wybórna SHOW **22.15** Silniejszy ode mnie (film) **23.45** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **0.35** Gejzer.

TVC 2

6.00 Starożytność metropolii **6.55** Rozwiązywanie tajemnic **7.50** Apokalipsa Dzień D **8.45** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.00** Poszukiwania utraconego czasu **9.20** Historie.cs **10.15** Masakra ma rzece Tollense **11.55** Tajemnice jaskini Lascaux **11.55** Podróż po Ładaku **12.25** Nie poddawaj się **12.50** Magazyn chrześcijański **13.20** Magazyn religijny **13.45** Na pływali z Herbem Pedersenem **14.20** Bizon - ikona Ameryki Północnej **15.15** Królestwo natury **15.45** Upadek epoki brązu **16.35** Błękitna krew **17.30** Ślady Jary Cimrmana **17.55** Historie budowli **18.05** Piękno natury Korei Południowej **18.50** Na rowerze po Czechach **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Cena strachu (film) **21.35** 2010: Odyseja kosmiczna (film) **23.25** Losy skazanych kobiet.

NOVA

6.20 Przygody Berniego (s. anim.) **6.30** Karate owca (s. anim.) **6.50** Zig i Sharko (s. anim.) **7.10** Policja Modra (s.) **8.35** Złoty łabędź (s.) **9.55** Twój cudowny ogród **10.40** Lodówko, opowiadaj **11.30** Kłamca, kłamca (film) **13.20** Comeback (s.) **14.05** Mareczku, podaj mi pióro (bajka) **15.40** Rafterzy (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modra (s.) **21.35** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.50** Odlamki **23.30** Małe rzeczy (film) **2.00** Super-pościg.

PRIMA

6.20 M.A.S.H. (s.) **8.55** Prima Czechy **9.25** Prima świat **10.00** Norweskie domo marzeń **11.00** Partia Terezy Tománkové **12.05** Poradnik domowy **13.00** Poradnik Peppy Libickiego **13.40** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.20** Poradnik Ládi Hruški **15.55** Jak zbudować marzenie - wydanie specjalne **17.00** Casting na miłość (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Piraci z Karaibów. Na nieznanych wodach (film) **23.00** Conan Barbarzyńca (film) **1.05** Gangi Nowego Jorku (film).

PONIEDZIAŁEK 15 CZERWCA

TVP 1

6.25 Na granicy wymarcia. Zaginiony smok **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.10** Ranczo 5 (s.) **10.10** Komisarz Alex 5 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 13 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Rok w ogrodzie extra **12.55** BBC w Jedyńce. Planeta zmian **2.14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy (mag.) **18.25** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026: Belgia - Egipt **23.35** Świat bez fikcji. La Singla (film dokumentalny).

TVP 2

6.25 Rodzina (nie od) święta **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

12.00 Wyższa Szkoła Jazdy (mag.)

W swojej kolejnej wyprawie kulinarnej Karol zaprosi widzów na Dolny Śląsk. Rozpocznie od spaceru po wrocławskiej Starówce z jej najbardziej znanym budynkiem, czyli Ratuszem. Ale ten spacer po Wrocławiu posłuży Karolowi

POSTSCRIPTUM

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1.

„Zbrodnia i...” – powieść Dostojewskiego lub grozi za przestępstwo

1
2.

afrykańskie pismo górskie lub zbiór map

2
3.

bankiety, eleganckie prozopne przyjęcia

3
4.

Assisi, miasto w środkowych Włoszech, region Umbria.

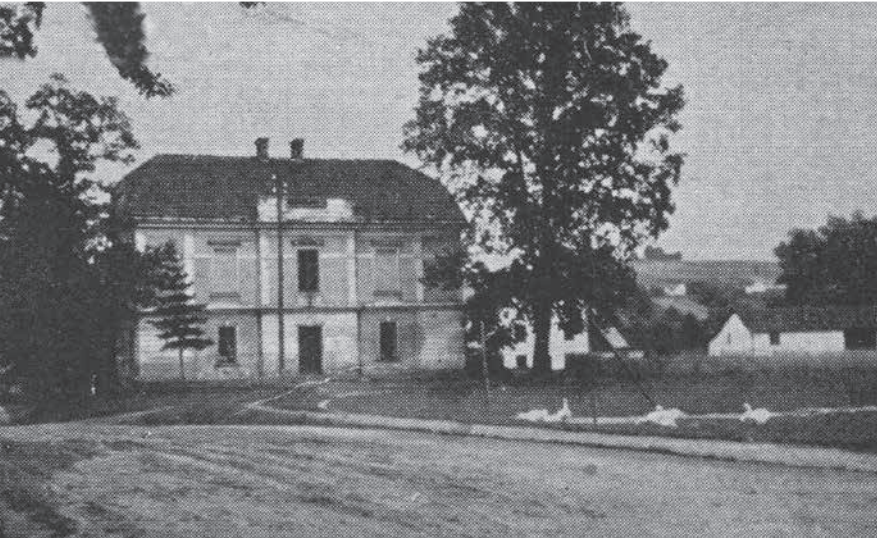
4

Wyrazy trudne lub mniej znane:
RAUTY

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Tym razem zapraszamy na wycieczkę do Olbrachcic. Archiwalna fotografia jest częścią pocztówki i pochodzi z archiwum Władysława Owczarzego. Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

						1												
2											3							
						4				5								
6													7					
8																		
9																10		
							11											
12											13							
								14										

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 24 czerwca 2026 r. Nagrodę z 29 maja otrzymuje Anna Baron z Czeskiego Cieszyna. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 29 maja: CHOĆ NIE ZNA GEOGRAFII
Rozwiązanie minikwadratu magicznego z 29 maja: ROSA, OBIAD, SADŁO, ADOR

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie.

POZIOMO:

1. państwo położone w Azji Południowo-Wschodniej nad Zatoką Bengalską i Morzem Andamańskim, inna nazwa Birmy
2. Maya..., japoński piłkarz występujący na pozycji obrońcy w amerykańskim klubie Los Angeles Galaxy oraz w reprezentacji Japonii
3. urząd statystyczny Unii Europejskiej powstały w 1953 z siedzibą w Luksemburgu
4. dawny władca Rosji i Bułgarii

5. bardzo długi okres czasu, np. archaizm czy kenozoik
6. figurka człowieka lub zwierzęcia, poruszana przez aktora w widowisku teatralnym
7. człowiek nieposiadający dostatecznych środków do życia lub bardzo nieszczęśliwy, wzbudzający współczucie
8. ROZWIĄZANIE DODATKOWE
9. odziedziczony majątek, spuścizna, pozostałość

10. stałe posady, stanowiska służbowe
11. dzielnica Warszawy czy Elbląga lub planacja winorośli
12. mały nóż ze składanym ostrzem lub z kilkoma ostrzami
13. zabawa w rzucanie plastikowym dyskiem
14. pustynia mglista w północnym Chile, uznawana za najbardziej suche miejsce na Ziemi, położona między Andami a Oceanem Spokojnym.

PIONOWO:

AIRBUS, ASAMBL, ATAURO, BALANS, BILARD, CYKLOP, CZESIO, ELEWKA, KARAFKA, ÓSMINA, MACIEJ, MIELEC, PSYLLA, RACUCH, REAPER, TĘŻNIA, TRĄBIĄ, UBYTEK, WIEDZA, WSTECZ.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
EUROSTAT, FRISBEE, YOSHIDA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimanec, klimanec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Pátekická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Základnické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS